

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VII

Rugsėjo-September 15 d., 1925

442

No. 16 (183)

M. U.

Vade, Kame Esi?

Šeimyna—tai tėvai ir jų vaikai. Tas pats vardas, tas pats kraujas, tas pats auklėjimas, dažnai vienas ir tas pats turtas, o vienok kiekvienoje gausingesnėje šeimynoje atsiranda brolis (ar sesuo), kuris pasižymi didesniu įtakingumu—savo broliams ir seserims vadovauja.

Mokyklos draugai—to paties skyriaus mokiniai, tų pačių mokytojų mokomi, maždaug to paties amžiaus, vienok, žiūrėk, jų tarpe iškyla vienas, taip vadinamas, „pravadyrius,” kurį visi kiti labiau myli, kuriam daugiau pasitikėjimo rodoma, net neatsižvelgiant į jo mokslo gabumus ar socialę padėtį.

Net visų šalių ir tautų sukilėliai, žmonės ypač priespaudos ir kieno nors viršenybės nepakenčiantieji, tuos pačius tikslus turintieji, ta pačia dvasia gyvenantieji—ir jie iš savo tarpo išsirenka vadus, prieš kuriuos lenkia galvas, jų klauso ir be murmėjimo jų įsakymus vykdo.

O kaip žavėjanti yra kiekviena apysaka, kurioje vaizduojama paveikslas kilnaus didvyrio, sugebėjusio paskui save patraukti legijonus garbintojų ir sekėjų?! Ir kaip varginga ir silpna atrodytų toji tauta, kuri neturėtų panašių didvyrių—vadų?! Jinai neverta būtų tautos vardo!

Iš tikrųjų, be vadų nei visuomenės, nei tautos gyvenimas nėra įmanomas. Vadų reikalingumas visuomeninėje bei organizacinėje darbuotėje taip yra aiškus, kad net nereikalauja įrodymų.

Ir mums, vyčiams, reikia ir labai reikia vadų.

Iš kur jų gauti? Sakoma: reikia jų išauklėti. Teisingiau sakant, reikia jų ieškoti ir mokėti jų rasti. Jie yra mūsų tarpe, bet mes dažnai nemokame jų pažinti. Daugelyje mūsų pačių pra-

sišviečia vadų ypatybių kibirkštis, vienok—ar tai dėl drąsos trūkumo, ar gal dėl to, kad „toji” valanda dar neišmušė—neįstengiamo tos kibirkšties tinkamai įžiebtai. Tad visiškai teisingai yra jaunimui sakoma: neužslopinkite savyje vado.

Vado ypatybių slopinimas—tai naikinimas to, kas turi didžiausios teisės ekzistuoti ir vystytis, tai leidimas niekais kilniausios Dievo dovanos, kuri nieku būdu nesipriešina nusizeminimo dorybei, kaip kad pirmu žvilgsniu atrodytų. Net vienuolynuose dažnai naujokams primenama Šv. Povilo žodžiai: „Lenktyniuokite siekiant gera.” Gi vienas žymesniųjų pasaulinių išminčių yra pasakęs: „Ne smukti žemyn, bet, keliant kitus, siekti aukštųjų, nes pasaulio tikslas—prakilnumas.”

Suprantama, ne kiekvienas akiplėša turi davinį būti vadu. Čia reikia turėti kilnią širdį, stiprią valią ir išminties. Reikia mokėti mylėti pasirinktuosius idealus ir tą meilę darbais paremti, o išdavoje—ir pageidaujama naudą suteikti. Neužtenka vien neišmintingo ar paviršutinio pasišventimo. Toks pasišventimas neduoda teisės nors ir mažiausios žmonių grupės vado vardą savintis. Taip pat neužtenka pasiryžimo ar geros valios skyrium. Pasiryžimas ir gera valia drauge sudaro vadų charakterio pamatą. Tai yra pirmoji sąlyga sekėjams rasti ir juos paskui save patraukti.

Stiprinkime savo pasiryžimą vyčių kilniais idealais, ieškome savyje geros valios, o nė nepastebėsime, kaip mūsų tarpe atsiras pakankamai vadų. Kiekvienas vytis ir vytė privalo atsimiti, kad blogas tas kareivis, kuris nemano likti generolu. Nesibijokime, kad turėsime per daug vadų. Tuo atvėju vadai išrinks sau „vadų vadą.”

Iš Amerikos L. R. K. Federacijos Centro

• Centro Valdyba.

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Centro Valdyba savo susirinkime, laikytame tuojaus po XV Federacijos Kongreso 1925 m. rugpiučio 13 d., kooptavo Centro Valdybon gerb. kun. Joną Ambotą. Kooptavus naują narį, Valdyba pareigomis pasiskirstė sekamai:

Dvasios Vadu: Kun. Jonas Ambotas, 53 Capitol Ave., Hartford, Conn.

Pirmininku: Kun. Ig. Albavičius, 717 W. 18th Street, Chicago, Ill.

Vice-pirm.: Mokyt. Juzė Leonaitė, 48 Aetna Street, Worcester, Mass.

Vice-pirm.: Leonardas Šimutis, 222 S. 9th Street, Brooklyn, N. Y.

Izdininku: Kun. Norbertas Pakalnis, 259 N. 5th Street, Brooklyn, N. Y.

Sekretorium: Kazys J. Krušinskas, 222 S. 9th Street, Brooklyn, N. Y.

Juriskonsultu: Adv. Balys F. Mastauskas, 2201 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Revizijos Komisijos nariai: Kun. H. Vaičiūnas, 4943 W. 15th St., Cicero, Ill.; Kun. J. A. Karalius, 320 Spruce Street, Minersville, Pa.; Pranas Gudas, 366 Broadway, Boston 27, Mass.

Pirmieji darbai.

XV Kongreso nutarimu, pirmuoju ir svarbiausiuoju šių metų Fed. Valdybos uždaviniu bus šelpimas Amer. lietuvių katalikų moksleivių. Bet Fed. Valdyba tiek tegalės moksleivius sušelpiti, kiek Amerikos lietuviai katalikai moksleivių šelpimo darbą savo aukomis parems.

Amerikoje mes turime nemažiau šimto lietuvių kolonijų. Jei kiekviena kolonija surinks bent po penkisdešimts dolerių, didesnės ir daugiau, kas sudarytų 5-7 tūkstančius dolerių, tai turėdami tiek aukų, Fed. Valdyba galėtų pašalpą užtikrinti bent labiausiai pašalpos reikalingiems, kad jie ramiai galėtų tęsti mokslą, nesirūpindami apie rytojų ar turės ką pavalgyti, už kambarį bei mokyklą užsimokėti.

Todel Federacijos Valdyba prašo visų lietuvių katalikų ši taip svarbų mūs tautai reikalą paremti. Tenelieka nei vienos lietuvių kolonijos, nei vieno lietuvių kataliko, neprisidėjusio savo auka prie taip svarbaus tautai gyvybę nešančio darbo.

Antruoju taip pat svarbiu uždaviniu yra sėkmingai baigti Lietuvos Studentų Ateitininkų statomies namams vajų. Kadangi vasaros karščiams užėjus liko sutrukdytas Ateitininkų Atsto-

vų maršrūtas, todėl orui kiek atvėsus ir vėl pradėsime maršrūtą tęsti tolyn. Šio reikalo taip pat prašome neužmiršti ir, kur tiktai Lietuvos Studentų Ateitininkų atstovai apsilankys, prašome jų prakalbose dalyvauti ir jų misiją paremti.

Tiktai mūsų gerbiamųjų kolonijų vadų padėdami galėsime mums Kongreso užduotus taip didelius ir svarbius darbus atlikti. Todel, prašydami Dievo palaimos ir kolonijų katalikiškųjų vadų bei visos lietuvių katalikų visuomenės paramos, pradėdame mums pavestus darbus.

Visais Federacijos reikalais malonėkite kreiptis į sekretorių. Visus čekius ir Money Orderius, išrašytus izdininko Kun. N. Pakalnio vardu, prašome siųsti Federacijos sekretoriui: 222 So. 9th Street, Brooklyn, N. Y.

Am. Liet. R. K. Federacijos Centro Valdybos vardu

Kun. Ig. Albavičius, pirm.

K. J. Krušinskas, sekret.

—o—

Kviečiame į Svarbų Darbą

Lietuvai nepriklausomybę atgavus, vienas po kito traukia Tėvynėn išblaškytieji po platųjį pasaulį Jos ištikimieji vaikai. Tokių išsiilgusių Tėvynės ne vienas ir Amerikiečių, nors ir labai mums brangių visuomenės darbuotojų, jau išvyko savo gimtinėn, dar daugelis išvyks—ir nesimato, kas išvykusių vietą užimtų. Mūsų visuomenės darbuotojų skaičius vis eina mažyn ir mažyn. Tik klausyk: štai, mūsų koloniją apleido didis visuomenės darbuotojas, tai vėl rengiama išleistuvių vakarėlis darbuotojo-jos pagerbimui—ir taip neskaitlingos mūsų inteligentijos eilės vis darosi retesnės. Dar metai kiti ir Amerikos lietuvių katalikų išėivija gali pasijusti be visuomenės darbuotojų, be vadų. Mes neturime Lietuvai pavydėti, bet didžiutis, kad jos išėivija išauklėjo tokių vadų, kurių Tėvynė laukia ištiestomis rankomis. Vienok mes neprivalome užmiršti ir visam laikui pasilikusių naujai apsirinktoje Tėvynėje, nes ir čia likusiai lietuvių katalikų visuomenei būtina reikalingi dori, išlavinti visuomenės darbuotojai—vadai katalikai. Kad tą spragą užkišus, Amerikos Lietuvių Katalikų Federacija suskubo sau tokių vadų išsiauklėti, šelpdama besimokinantį Amerikos lietuvių katalikų jaunimą. Štai, pereitais (1924—1925) mokslo metais

Am. Lietuvių R. K. Federacija sušelpė vienuolika Amerikos lietuvių katalikų moksleivių. Bet jie mokslus tęsia tolyn, todėl pašalpa jiems ir šiemet būtina reikalinga, nes kai kurie jų čia savo tėvelių neturi ir jų vienatinė viltis—tai Federacija bei už jos stovintieji lietuviai katalikai.

Tik ką įvykęs Lietuvių R. K. Federacijos XV Kongresas įsakė Federacijos Valdybai visais galimais būdais rūpintis besimokinančią Amerikos lietuvių katalikų moksleiviją, ypatingai šelpti juos finansiniais.

Todel šiuo atsišaukiame į didžiai gerbiamą Amerikos lietuvių katalikų dvasiškiją, į kolonijų darbuotojus ir į visus lietuvius katalikus stoti pagalbon besimokinančiai lietuvių katalikų jaunomenei, nes daugeliui jų finansinė parama būtina reikalinga. Toji parama reikalinga tuojaus, nes mokslo pradžia jau čia pat.

Federacijos skyrių, organizacijų ir draugijų nuoširdžiai prašome moksleivių vajeus darbą nuo šiandien pradėti. Jei turite jau surinktų aukų, prašome tuojaus į Centrą pasiųsti, o jei dar ne, tai:

1. Jei galima, iš izdo tuojaus bent kiek paskirkite.
2. Susirinkimuose rinkliavą padarykite.
3. Jei dar spėsite, tuoj tai naudai išvažiavimą, pikniką, balių ar šiaip ką surengkite.

Tuoj dirbkime, nes moksleiviai, važiuodami į mokyklas, neturės kuo nė už mokslą užsimokėti.

Kas tuoj pradės, daugiau padarys, kas dabar duos—daug duos!

K. J. Krušinskas, Fed. sekret.

—o—

Juozas Vaidevutis

Valsas

Skamba stygos, supas garsų vilnys, o to valso, valso bangos skrenda ir liūliuoja, it platus ežerėlis. Čia jos vaitoja tyliai ir skaudžiai, čia jos kvatoja, viesulu suka ir pila aistrą jaunųjų širdysna.

Skamba stygos, verkia smuikas, poros valsą šoka. Šoka, supas, galvos svaigsta. Bernytis mergužei vylių žodžių šnabžda... ir glaudžias jina pri karštos jo krūtinės—o valso vilnys supas, banguoja... ir svaigsta galvos ir širdys plaka, taip arti arti plaka...

Skamba stygų bangos, aidi smuiko garsai, poros valsą šoka...

* * *

“Ant Nemuno kranto, tarp pievų žalių”—taip verkia smuikas, taip verkia bernužio jaunoji širdis. Jisai myli mergužę, o toji mergužę su kitu

šoka. Ir svaigsta galvos. Ir ketina jinai kita bernužį mylėti.

Skamba stygos, verkia smuikas, pora sukas už poros. Ir vaidenasi jaunuoliui mėnulio nušviesta sodo aleja, kur pirmą kartą jos lūpos tarė “myliu.”

Skamba stygos, klega juokas... jina šoka su kitu.

* * *

Nebeskamba stygos ir valsas nutrūko. Blai vosi mintys. Nuslūgsta aistra. Jina kalba su kitu.

—o—

Simanas Urbonas

PIRMOSIOS ROŽĖS

Rausvos, jaunutės pilnavidurės
Scsės darželyj pražydo rožės.
Ir kiek tai džiaugsmo, kiek tai smagumo
Buvo sesytei iš jų grožės!

Jina kas rytas žiedus rasotus
Karštomis lūpom's saldžiai bučiavo,
O žavią naktį žvaigždelėms mirgant,
Tarp jų sėdėjo, tyliai dainavo...

Lengvas šilkinis pietų vėjelis
Aukso kasytes sesei kedena,
Jos gi su rožių žiedais sus'pynę—
Sielą taip žavi, širdį kutena...

Ir tau, sesute, ir tau, rožyte,
Mano krūtinė dainą sukūrė,
Žiedų puikumus, šilkinės kasos—
Mano širdužę jauną užbūrė.

Džiaugkis, sesute, žydėkit, rožės,
O aš galingą dainą dainuosiu,
Kol dar saulutė brangios jaunystės
Aukštai mums spindi melsvoj padangėj.

Ingvangis, 1924-VII-12.

Kai kurie žmonės piktinasi dėl įvykstančių pasaulio blogumų, bet apie tas niekšybes, kurias patys daro, nė negalvoja.

Friedman.

Tegu kiekvienas žmogus dirba sąžiningai savo pašaukimo aukštumoje ir tegu užbaigdamas savo gyvenimą išdrįsta pasakyti, kad padaręs viską, ką galėjęs.

Smith.

Kol pavyduliavimas tyli, jis yra jausmas; kada jis pradeda šnekėt—yra kvailumas.

Pirožnikov.

Nėra nieko sunkiau, kaip būt naudingas.

F. Lesseps.

Žmogus yra apsigimęs dailininkas. Jausmai viduje netelpa: jie veržiasi į orą įvairiais pavidalais.

J. Tumas.

J. Vaidevutis

Darbas Veda Prie Tikslø

(Žiūr. Nr. 12, 1925.)

VIII. NE SKAIČIUJE GALYBĖ.

Daugelis tyko nuslopinti mūsų laisvę, nori pavergti laisvus. Esame maža tauta, o priešai skaitlingi, gausūs; todėl daugelis ir paabejoja, ar begalėsime išverti ligi galo kovoje, ar nenusmaugs mus žiaurūs priešai. Tokių balsų dažnai tenka išgirsti liaudyje, o ir inteligentai kartais taip išsitaria. Tokios kalbos labai slopina gerą ūpą, delto jų reikia vengti. Tik silpnavaliai baikštuoliai gali taip kalbėti. Laisvės ragavę—vergis nebūsime... Juk narsa, valios tvirtumu, pasiryžimu viskas atsiekiama. Tvirtumas ne skaičiuje, bet galingoje dvasioje...

* * *

Gilioje senovėje neskaitylingą mūsų bočių šalį buvo apsupę skaitlingi ir žiaurūs priešai, kurie, vaduodamiesi gražiais obalsiais ar pasipelnymo bei užgrobimo tikslais, stengėsi mūsų tautą pavergti... bet—bočiams buvo geriau laisvais mirti, negu vergijoje turtus valdyti. Jie narsiai kovėsi su daug skaitlingesniais priešais ir pikti kaimynai neįstengė jų nugalėti, pavergti... Maža narsuolių sauja išplečia tėvynės ribas nuo Baltijos lig Juodųjų jūrų. Tik kai dvasioje pradėjo mažėti, kai asmeniniai reikalai pradėjo būti statomi pirmoju vieton, tėvynė liko svetimųjų grobiu. Bet laisvės idėja nemirė ir, amžius vergavę, atsibudo tėvynės sūnūs: ėmę kardą, nutraukę pančius varžančius juos.

Vienok, kaip senovėje, taip ir šiuo atgimimo laiku teko susidurti su daug grobikų, kurie nepakentė mūsų laisvės ir jėga norėjo ją nuslopinti, iš naujo mus pavergti—bet apsišvylė.

Pirmutiniai tokių užpuolikų buvo milijoninė rusų-bolševikų armija, kuri negalėjo pakęsti, kad buvusi vergas drįstų kelti galvą iš po slėgiančios letenos, ir nors jie, kaip ir senovės kryživiai, dangstėsi kilniais lygybės obalsiais, vienok geidė tik nuslopinti jauną mūsų kilimą. Užėmę Vilnių jie artinosi iš visų pusių prie Kauno. Bet jaunuoliai, pajutę krūtinėje tėvynės meilę, laisva valia renkasi į steigiamus kariuomenės būrius ir tie pilkasermgiaiai, menkai ginkluoti, nemokyti, bet vedami tėvynės meilės, laisvės troškimo, sumuša senus karo veteranus ties Šėta. Čia žūna pirmas narsuolis, pirmas atgyjančios Lietuvos kareivis—Povilas Lukšys. Bet jis nežuvo... jo pavyzdžiu sužadinti kiti dar narsiau, su didesniu pasiryžimu stoja kovon, kurios jau pradėjo eiti

plačiu frontu. Po keletos nepasisekimų mūsų kariai pradeda nugalėti rusus ir, vos pusmečiui pralinkus, jau bolševikų būriai buvo išvyti iš Lietuvos nežiūrint to, kad rusai turėjo dešimtis kartų daugiau ir geriau apginkluotos kariuomenės. Jie kariavo tik norėdami pasipelnyti arba varu varomi. Gi mūsų narsuoliai kovėsi už savo ir savųjų laisvę, todėl kiekvienas, išskyrus nedaugelį bailių arba parsidavėlių, karžygiu paliko...

Dar neišvijus bolševikų, iš vakarų užgriūna kryžiuočių ainių geležinės divizijos, iš pietų grobonišką kumštį ištiesia "brolių" lenkų tauta ir nori mūsų laisvę nuslopinti... Retai terasime istorijoje tokių pavyzdžių, kad trijų milijonų tautą užpultų šimtamilioninės tautos ir toji mažutė gali atsilaikyti. Bet neužmirškime, kad pasiryžimas, tėvynės meilė visa nugalai. Iš visų tų baisių kovų išėjome laimėtojai. Tiesa, netekome Vilniaus, bet ir tai daugiau dėl pasitikėjimo pasaulio galingaisiais. Jei būtų tokia energija, pasišventimu ir toliau vesta kova, šiandien ir senutėj Gedimino pilyj plevėsuotų baltas vytiš.

Neturime Vilniaus, bet tai—tik lig laiko. Esame pasiryžę jį išvaduoti—išvaduosime! Vilnius buvo mūsų ir bus... Sutikome daug kliūčių, sutiksime dar nemaža, bet pasakykime drauge su Nepiru, Anglijos kariuomenės vadu Indijoje: "Tai niekis. Tai dar labiau sutvirtina manyje norą atsiekti ko noriu."

O jisai taip pat yra buvęs tokioj padėtyj, kaip mes. Kartą jis liko apsiaustas 35,000 drąsių ir gerai apginkluotų beludžistų. Jisai turėjo tik 2,000 kareivių. Tame skaičiuje europiečių buvo vos 400. Taigi stoti tokion nelygion kovon jau, rodos, buvo stačiai beprotiška; bet Nepiras tvirtai pasitikėjo savimi ir savo kareiviais. Bevelijo žūti negu pasiduoti. Nieko nelaukdamas puolė į priešų centrą; kareiviai paskui. Skerdynė tęsėsi tris valandas. Kareiviai, matydami vado narsumą bei pasišventimą,—tapo karžygiais: ir nors priešų buvo keliolika kartų daugiau, vistiek jie liko sumušti ir atsitraukė. Du tūkstančiai vyrų privertė atsitraukti 35,000, o tai tegalima atsiekti tik drąsa ir savęs pasiaukojimu. Taigi ne skaičiuje galybė.

Nepiras mokėjo įkvėpti pasiryžimo dvasią, mokėjo pakelti savo karių nuotaiką. Jisai visus karo sunkumus nešė drauge su eiliniu. "Sunkus

GERB. ANTANAS ŠMULKŠTYS,

kunigas, literatas, publicistas, Lietuvos Seimo narys ir Krikščionių Demokratų Centro pirmininkas, atvyko į Ameriką dalyvauti Tarpparlamentarinėje Konferencijoje, kuri įvyks š. m. spalio mėn. 1-10 dd. Washingtone, D. C. Šiuo laiku aukštasis svetys lankosi žymesnėse lietuvių kolonijose, laikydamas paskaitas apie Lietuvos vidaus ir užsienio padėtį.

darbas yra mokėti liept,—sakydavo.—Kas nori gomis. Vadas ne save turi saugoti, gailėtis, o paliepti, tas turi daugiau dirbti už kitus. Vadas niekad neatsieks tikslo, jei nedirbs visomis jėgomis. Juo didesnis pavojus, juo ramesnis turi rodytis vadas; tada tebus tikras vadas.”

Vienas jaunas karininkas tarė: “Kai aš matau tą senelį visada ant arklio, tai kaip aš, jaunas būdamas, galiu tinginiauti? Jei jisai palieptų man ir į patranką lysti, tai be jokio dvejojimo tą išpildyčiau.”

Kai 1857 m. Indijoje iškilo sukilimas prieš anglų valdžią, ten pastarųjų buvo labai maža. (Indijoje skaitoma buvo apie 300 milijonų gyventojų, o europiečių buvo tik apie 200,000). Be to, kai kurie pulkai sukilo ir, metę visa, pabėgo. Plačiame plote išmėtyti anglų kariuomenės būreliai buvo apsupti skaitlingų priešų. Jau rodėsi, kad atėjo galas anglų viešpatavimui tame krašte. Tuo laiku sukilėlių vadas klausęs savo burtininko, ar jie laimėsia. Burtininkas, kuris gerai pažinojo anglus, atsakęs: “Jei visi europie-

čiai bus išnaikinti ir liktų tiktai vienas, tai tasai vienas nukariaus visus." Tiesa, ir sunkiausiomis valandomis anglams neatėjo į galvą mintis pasiduoti, o apie nusiminimą tai nė minties nebuvo.

Vienam kareivių ir gyventojų būreliui reikėjo apginti miestelis Liuhnoi. Per keleta mėnesių nebuvo galima susisiekti su kitais, ir jie nežinojo, ar Indija dar priklauso anglams, ar jau ne; vienok jų drąsa nė kiek nenusilpnėjo: nutarė nepasiduoti. Susibūrė visi: seniai ir jaunikliai, vyrai ir moterys, ir tie žmonės tiek parodė energijos, tiek valios tvirtumo, kad visi tapo karžygiais, didvyriais, kuriuos garbingai mini istorija. "Nė vienas jų,—rašo tų laikų rašytojas,—nemetė savo pareigų, neįjūtė baimės. Visi: kariai ir civiliai, jauni ir seni, vadai ir kareiviai drąsiai kariavo ir žuvo be jokios baimės ir nusiminimo. Jie pasitikėjo tiktai savo jėgomis, nelaukdami ir nesitikėdami iš niekur pagalbos."

Jų mažas būrelis, vadovaujamas narsaus Inglišo, laikėsi per 6 mėn., nežiūrind to, kad buvo apsuptas 200,000 priešų kariuomenės.

Miestą Deli anglai buvė apsupę, bet, iš tikrųjų, tai ir juos priešai apsupo. Čia apie 4,000 anglų kareivių turėjo išlaikyti puolimą 75,000 priešų. Saujelė narsuolių laikė apsupusi miestą deginančioj tropikų saulės kaitroj. Nei mirtis, nei žaizdos, nei ligos—niekas jų nebaugino. Turėdami apsupę miestą, jie atlaikė 30 puolimų. Juk pamąščius darosi netikėtina ir drauge be galo stebėtina, kaip ta saujelė galėjo taip ilgai laikytis. Nė vienas neatsitraukė nuo savo pareigų. Visi vienaip kariavo, vienaip mirė...

Karių pasiryžimas, jų narsa daro stebuklus, bet tai paprastai sužadina tik atskirų asmenų vadų, arba net ir paprastų eilinių. Juk ištikus kovai ir visiems pradėjus panikoj bėgti, užtenka vieno narsuolio, kuris metasi pirmyn, ir visi jį paseka. Ypač veikia tokia vyresniųjų narsa. Delto vadas turi būti ne tik vadu, bet ir narsuoliu; privalo turėti taktą, pažinti savo vadovaujamus žmones, jų būdo ypatybes, turi mokėti vadovauti. Turi rūpintis savo pavaldiniais kaip tėvas vaikais, o tuomet jie, vedami mylimo vado, drąsiai cis paskui jį.

Pažiūrėkime kaip Francūzų karių eilės drąsiai žygiuoja paskui "Mažąjį Kapralą" (Napoleoną) ir nukariauja pusę pasaulio... Susivienijusios tautos neįstengia atsispirti jų valios jėgai. Jis su savo kariais kaitriuose Aigipto laukuose, jis lipa per nepereinamas Alpes... jis visur yra, visa mato, viskuom rūpinasi.

Delko hercogas Velingtonas savo gyvenime nė kartą nepralaimėjo? Delto, kad dirbo be paliovos, buvo pasiryžęs, narsus. Indijoje, kovoje

su Maratais, sumušė 50,000 jų kariuomenę, pats teturėdamas vos 1,500 anglų ir 5,000 sipajų. Kovodamas su Napoleonu Pirėnų pusiausalyje, niekadod daugiau neturėjo kariuomenės kaip 30,000, gi francūzų buvo apie 350,000 kovoje įgudusių narsuolių. Aišku, kad atviron kovon negalima buvo nė mąstyti stot, todėl vedė partizanų kovą, tokiu būdu demoralizuodamas priešų armiją...

Daug sunkesnė yra mažųjų valstybių padėtis, ypač turinčių gamtos turtų ar panašiai. Skaitlingesnieji kaimynai visokiais būdais stengiasi jas pavergti, atimti laisvę, kad išnaudojus jas saviems tikslams. Taip buvo nuo amžių ir dar, tur būt, negreitai tas baigsis, nežiūrint visų nusi-ginklavimo konferencijų, tautų sąjungų ir t.t. Šiandien mes taip kovojame del laisvos būties, kaip kovojo žydai su aigiptiečiais, graikai su persais, būrai su anglais, Balkanų mažosios valstybės su galinga Osmanų valstybe.

Bent trumpai pažiūrėsime į būrų kovą už nepriklausomybę 1899—1902 m., nes jos turi daug panašumo į mūsų kovas. Juolabiau jos yra pamokinančios, nes parodo, kaip reikia ginti laisvę.

Būrų respublikos randasi pietinėj Afrikoje. Tai gana turtinga šalis, turinti anglies, geležies, aukso ir brangiųjų akmenų kasyklas. Taigi ir svetimieji pradėjo gausiai vykti pas juos, o kiekviena valstybė stengėsi įsigyti daugiau įtakos. Aplinkines šalis valdė anglai, delto jie ir daugiausiai pretenzijų turėjo būrams: panorėjo net visai panaikinti būrų nepriklausomybę. Tai privertė būrus imtis ginklo ir ginti savo laisvę. Šiuo kartu laimėjo ir anglai nusileido. Bet anglai nerimo: jie visokiais būdais juos norėjo pavergti. Tai matydami būrai vėl pradėjo uoliai ruoštis savo laisvę bei nepriklausomybę ginti. Anglai taip pat nesnaudė. Taigi karas tarp pasaulio galiūno ir menkų būrų respublikų buvo neišvengiamas. Vienok būrai nenusimena ir drąsiai imasi ginklo prieš skriaudiką. Stoja kovon du priešai, tarp kurių yra didžiausias skirtumas turtingumo ir stiprumo atžvilgiu. Orangės ir Transvalės respublikos nors gana plačios, bet nederlinguose žemės plotuose tėra apie 1 mil. 400 tūks. gyventojų, kurių tarpe apie 1 milijonas juodųjų. Taigi gyventojų turėjo veik 2 kartu mažiau negu Lietuva. Šių respublikų plotas buvo 600 kilometrų pločio ir 1,000 klm. ilgio. Plantų visai nebuvo, keliai lietaus metu sunkiai išbrendami. Karo pradžioje teturėjo vos kelias dešimtis karininkų ir kelis šimtus karių; žmonės su karo tarnyba visai nebuvo susipažinę. Gyventojai turėjo ginklų ir mokėjo tik gerai šauti. Viso susirinko apie 30 tūkstančių kareivių. Kiekvienas būrys, susidedantis iš 300—400 kareivių,

veikė veik savystoviai. Dažnai sumušdavo ang-lus, bet kadangi trūko artymesnių ryšių tarp at-skirų grupių, tai tais laimėjimais nebūdavo ga-lima tinkamai pasinaudoti. Armotų turėta virš 60, kulkosvaidžių—21. Vėliau daug armotų at-ėmė nuo anglų. Tokias jėgas turėjo būrai.

Gi apie anglų karo jėgas ir jų išteklius ne-verta nė rašyti... Jie, norėdami su būrais karo, taip menkai juos vertino, kad net visai nesirū-pino geriau tam karui pasiruošti. Jie manė pil-nai užteksią kokio "baudžiamąjo korpuso"—ir atliktas kriukis. Tačiau apsiriko. Jie savo di-dybėj pamiršo, kad ne tiek skaičius ir jėga nu-veikia, kiek pasiryžimas mirti dėl tėvynės laisvės.

Būrai, paprastai, priešui prisiartinant išsi-skirstydavo ir užimdavo patogiausias šaudymui vietas, o kadangi buvo geri šauliai, tai padary-davo daug nuostolių anglams. Taigi visa aiškiai parodo, kad būrai nebuvo kokia karinga grobikų tauta, su kuria būtų buvusi garbė anglams pa-sigalėti. Vienok ta taikinga, laisvę mylinčių as-menų saujelė vos visiškai nesumušė ang-lus. Būrai turėjo gintis iš visų keturių šonų, nes aplink jų respublikas buvo anglų kolonijos. Pradžioje ang-lus sekė vienas nepasisekimas paskui kito. Bet būrų buvo keleta kartų mažiau, todėl, nors ir narsiai gynėsi, bet turėjo trauktis į šalies gi-lumą...

Tuo tarpu Anglijoj, kur anglų kariuomenės nepasisekimai vis daugiau ir daugiau erzino vi-sus, kadangi nesitikėta, kad toms mažutėms val-stybėms užkariauti reikės tokių didelių išlaidų ir kariuomenės, pradėta ruošti dideliu karui. Buvo pasiūsta nauji korpusai, kurie visomis jė-gomis gulė būrus. Bet drauge su kovos sunkumu

ir būrų dvasios jėgos didėjo, ir nors išvargę, iš-badėję nuo nuolatinių žygių, bet apie pasidavimą anglams nė vienas nepamanė.

Vienok atėjo galas ir narsuolių saujai. Kaip būsi stiprus, bet, apipuolus šimtus kartų stipres-niam priešui, vistik tenka pailsti ir žūti. Anglai šioms kovoms turėjo sutraukti apie 450 tūkst. kariuomenės, iš kurios apie 100 tūkst. žuvo. Tai-gi būrai matydami, kad jau vistiek neatsilaikys, kad jau nėra jokios prasmės tęsti kova toliau, pasiūlo taiką. Būrai liko prijungti prie Anglijos, bet plačia autonomija. Taikos sąlygos buvo gar-bingos ir nenužemino nugalėtuosius.

Pereitame ir pradžioje šio šimtmečio Turkija buvo didelė, galinga valstybė ir laikė pagrobusi daug tautų. Jų tarpe buvo ir Balkanų pusiau-salio slavų tautos: Serbija, Bulgarija, Graikija, Albanija. Bet jos pasiliosavo. Kokių būdu? Juk Turkija už jas buvo dešimtį kartų didesnė, turėjo tvirtą kariuomenę, o sukilėliai vistik buvo sukilėliai: dažnai dalgiais, šakėmis apsiginklavę. Vienok tėvynės bei laisvės meilė privertė išsiva-duoti iš žiauraus priešo. Juodkalnija, būdama visiškai mažutė (vos dalis Kaunijos), net išlaikė savo nepriklausomybę, nors turkai šimtus kartų ją užpuldinėjo. Bet juodkalniečiai geriau ve-lijo mirti, negu svetimiems vergauti.

Taigi jau iš šių pavyzdžių matome, kad ne skaičiuje galybė, o tik pasiryžime... Nesakyki-me, kad mūsų tėvynė maža ir neįstengs ilgai išsilaikyti prieš skaitlingus priešus. Ne! Dau-giau niekas neprivers mus vergauti. Iškovojon laisvę ir neduosime daugiau jos išplėsti!

Tik į darbą visi, o ateitis bus mūsų!

(Bus daugiau).

Pr. Genys

MANO SAULEI

(Skirta B. R.)

(Žiūr. 1924, Nr. 21 ir 1925, Nr. 9.)

X

Ūkanų rytą.

Šiandie nesveikinai manęs
šypsniu gilioju;
šiandie nedžiuginai jausmų
sapnu tyliuoju...

Sustingęs veidas tarė man:
"Tavęs nemėgstu"...
Piktus žodžius siuntei širdin,
kad ją įdrėkstu...

Meldžiu Tavęs, kaip aš meldžiu,
kad skausmas veria...
Atsiųsk paguodos spindulį—
jie laime žeria!

Jie atgaivina man jausmus,
be jų aš žūstu...
Be Tavo šypsniu juk širdis
giliai nuliūstu...

Gana. Teliūdi—ji skirta
graudžiai liūdėti

ir Tavo aukuran šventus
perlus sudėti...

* * *

XI

Paminti vainikai.

Pamynei rožių vainikus,
kur Tau siunėiau;
pamynei ziedus ir skausmus,
kuriuos kenėiau...

Paspaudei ranką man šaltai,
tarei sudie...
O Tavo svetimas akis
regiu kasdie...

Tiek daug aš troškau, kaip liepsna,
iš jaunumėš,
ir širdyje aš nemaėiau
juodos dėmėš.

Gražius jaunystėš vainikus
nupyniau Tau,
švaigėdžių takų, kuriais seki,
nebišskaitau...

Juk atėjai į mūs' skliautus
skaisėiam rūbe!
Mūsų padange juk skraidei
dangaus gulbe!

* * *

XII

Aš supratau...

Dabar aš supratau, jog myliu aš Tave,
kad tėškė man į veidą purvo saują...
kad kalinys esu, pasakė man piktai,
nuodų garais mirkydami sau kraują...

Ir tarė man, kad Tu ne ta švaigėdė,
kuriai gilias maldas siunėiu nuo žemėš
ir kniubdamas Tavėsp teikiu Tau mano sielą!..
Ir sakė, veidas Tavo būk aptemėš!?

šianakt Tave maėiau, sapnų širdy sukūrei
ir sniego puslapy parodei mano laimė:
"Mirtis" Tu man rašei be šypsniio ir be meilėš—
jaunon širdin žėrei išblyškusiąją baimė...

Aš supratau, kad myliu aš Tave, kaip myli
širdis iš meilėš gimus, be dėmių, be vylų...
Ir—jei purvais į mano veidą vėl kas tėkštų,
sakysiu myliu ją, tikrai be galo myliu!

O prieš Tave nulenksiu savo jauną galvą,
džiaugsme ir ilgesy aš pulsiau Tau po kojų!..
Nors ir kardu sušeistumei kanėias giliąsias—
Aš supratau, kad myliu... myliu ir svajėju!..

XIII

Užeik ir sušvėsk.

Aėiu Tau už tai, kad manėsp užeini.
Be šodžių—tyli, bet mane gaivini,
lyg saulė bekraštėj tamsybių plaėių,
Tu mano širdy tarp sunkiųjų kanėių.

Aš suskliaudžiau dvasios lakiuosius sparnus,
lyg aras galingų atkalnių sūnus!
Suklupėš ant kelių dėkuoju aš Tau,
kad Tu atlankei—aš kilniai prašvitau!..

Nepuošia manėš džiaugsmo puotų balsai,
uždžiūvo senai kraujo srovėš sausai...
Mirtis vis drąsiau kloja karsto skaras,
kuriame ilgesiai sau tėvynę suras...

O, Saule, švieti Tu gilybėj dangaus,
troškimų didžių nežinai juk žmogaus!
Į kalinio širdį krintą spinduliai
gyvybėš jam duoda ir guodžia giliai...

*Ateik ir sušvėsk prieš mane, kaip šiandie,
kad juodajai žemei pratarsiu sudie!..
O tilsta dvasia nuo skaisėių spindulių,
kaip tilsta skausmai nuo kvapiniųjų gėlių.*

Užeik, mano Saule, į urvą, kuriam'
vergovėš retežiai skirti man jaunam...
Dėkuosiu aš Tau širdingiausia viltim
ir džiaugsiuos, raminsiuos šviesia ateitim!

* * *

XIV

Ateik, Saulyte, kas rytelį!

Jei džiaugsmas gims, atnešiu Tau jį,
o jis iš meilėš tik tegimsta;
slaptieji švilgsniai veria širdį;
slaptojoj meilėj siela grimsta.

Aš nevilkeėjau šventėš rūbo,
nepuoliau juk po Tavo kojų
jausmingais šodžiais užsidegėš,
tik širdyje juos vis nešioju!..

O Tu tolyn, tolyn skridai—
man ašaroms mazgojai skruostą...
Ir... prie širdies priglaudėš žemė,
raminau aš sielą nepaguostą.

Bet, štai, pabudo ryto žaros,
ir žemė spindulių pritvino;
ir Tavo pilnos džiaugsmo akys
krūtinę jauną atgaivino!

Ateik, Saulyte, kas rytelį,
man spindulių atnešk skaisėiųjų,

atnešk man dziaugsmo dar skaistesnio,
atnešk man rozių kvepiančiųjų!

* * *

XV

Nutildyk sielą!

Tavo dieviškas žvelgimas
šaltą žemę atgaivino...
Tavo šventas įkvėpimas
širdyje plačiai užtvino...

Slaptos stygos suskambėjo,
gimė saldūs meilės tonai...
Mano širdį palytėjo
tie slaptieji dvasios monai.

Tavo žvilgsniai, kaip aukštybė,
guodė verkiančią krūtine,
ir ta liūdesio gilybė
kūrė laimę paskutinę...

Tu liūdėjai—dvasią kvietė
mėlyna gelmė šventoji.
Man sparnus tas skausmas skėtė—
kilsiu saulėn, nekaltoji...

Atsitrauk, nutildyk sielą,
trokšta ji, žvaigžde šviesioji!
Atiduok ramybę mielą,
širdį atiduok, jaunoji!..

* * *

XVI

Išnykai iš akių...

Ko sužydo Tau rozės skruostuos' raudonai,
ko tiek laimės man akys kalbėjo...
ar suprato mane tie jaunieji žiedai,
ilgesys širdyje sužibėjo?

Laimės kalnus didžius aš mačiau prieš save,
o po kojų bedugnę giliausią,
ir, pasiilgęs Tavęs, aš verkiau širdyje,
megzdams skausmo vainiką aštriausią...

Išnykai iš akių, savo guolin skubi,
ir jau amžius manęs nebegrįši!
Aš žinau,—vakarais skaisčia laimės žvaigžde
skliautuose mėlynuosiuos' prazysi!

Aš, kaip vargšo dvasia, kaip klajoklė liepsna,
Tavo meilės ilgėdams klajosiu,
ir kalbėsiu visiems tyro skausmo kančia,
ir Tave atminimais myluosiu.

*O jei žūsiu kada, mano kapą papuošk
žalių rūtų kereliais gražiausiais,
ir žvaigžde visada man šypsok, kaip šiandie,
ir gairink spinduliais nekalčiausiais.*

* * *

XVII

Po saulėleidžio.

Tyliu sukniubęs prieš tavo karštą—
ilgu, nyku...
O nuliūdimas suvystė sielą
kančios šilku...

Regiu paminklą, krikštolo bokštą,
tarp spindulių;
regiu, tavo dvasia ten keliauja
dangaus keliu...

Jaučiu, ji kviečia mane, kaip žvaigždę,
keliaut kartu
ir rodo gražų padangių kraštą
žodžiu šventu...

Ir mano karštosios ašaros biro
gausiais lašais:
aš—šaltas kapas... Tu—saulės krašto
žiedais kaišais...

Ilgu... Ar amžius Tavęs aš lauksiu
su ilgesiais?..

Ar Tavo kelias į mano rūmus
dar syki užeis?..

* * *

XVIII

Ant kryžkelio.

Sudie, saulele, spinduliai
ramiai mane žavėjo
ir smigo man širdin giliai,
ir guodė ir mylėjo...

Bet... susigėdai tu manęs,
veidai paraudonavo...
(Pro skardžių šaltas krūtines
kaž kur ji sau keliavo!)

Naktis atėjo ir dangus
giliai giliai užmigo,
ramiai sapnuoja ir žmogus,
miškai sapnų prisnigo!..

O aš ant kryžkelio plataus,
brangios šviesos netekęs,
žvalgaus ar ilgai viešpataus
žmogus-žvėris apakęs...

Aušros ir saulės spindulių
daugiau aš neregėsiu...

Naktis man glėbį sopulių
atneš—aš juos mylėsiu.

(Bus daugiau).

Thomas Shamis

Recollections

It was one fine spring day, not so many years ago, that I happened to tarry at my friend's home, in a quaint New England town. He being a very genial fellow, invited me to stay overnight and to attend a little get-together affair which he had arranged for that very evening. I was wanton to remain. The evening proved a most enjoyable time to all who attended. I found myself sitting with a British consul on my right and a fighting lawyer of Erin on my left, and across the table sat a New Englander—an American. After toasts were praised to all that the evening represented I fell to the liking of the peculiarities of this my new friend across the way. I asked him how he became to know the Lithuanians and here is his answer as nearly as I recollect:

“Not long ago, an American lady inquired if the Lithuanians were not the followers of Martin Luther. This mistake is frequently made. Very often Lithuanians are called Poles. Many believe them to be Slavs. I must confess, that my own ideas of Lithuanians were confused until I became acquainted with many of the leaders of the race in this country, and saw for myself their native land.

“The Lithuanians belong to the Indo-European race, which formerly occupied considerable territory in Asia minor. Ages ago, before strange peoples were building the pyramids of Egypt, the ancestors of the Lithuanians of Europe and America were probably struggling to found homes for themselves in some vague section of the distant East. But times were hard and restless, and the home idea failed to root itself. Soon turbulent days bore them away in search of a land of promise.

Concerning this period of wandering we have no record. Tradition, conjecture and snatches of folk-lore form the hazy data upon which we trace the movements of this race over prehistoric periods. Out of this vagueness but one stable relic remains as a record of early family history—their language.

“The Lithuanian language is closely related to Sanscrit. So great is the resemblance, that a Lithuanian can understand the meaning of Sanskrit sentences. Spoken Lithuanian sounds like Latin, and some sentences with similar meanings have striking phonetic resemblances. Pro-

fessor J. Gabrys says: ‘Lithuanian is undeniably the most ancient living language, and as such is of invaluable service to philology.’ E. Kant, who was born in Prussian Lithuania, declared that the Lithuanian language was of great importance to the history of the emigration of Nations.

“Long before our present era—the exact date cannot be definitely fixed—Lithuanians had established themselves in the dense forests and swamps extending from the Baltic sea to the East and South. The extent of their first domain has never been determined. Since they probably came in straggling bands, and were obliged to fight for possession, their territory doubtless grew and wanted in harmony with their warlike skill. It is supposed that they traded their amber for Roman fabrics.

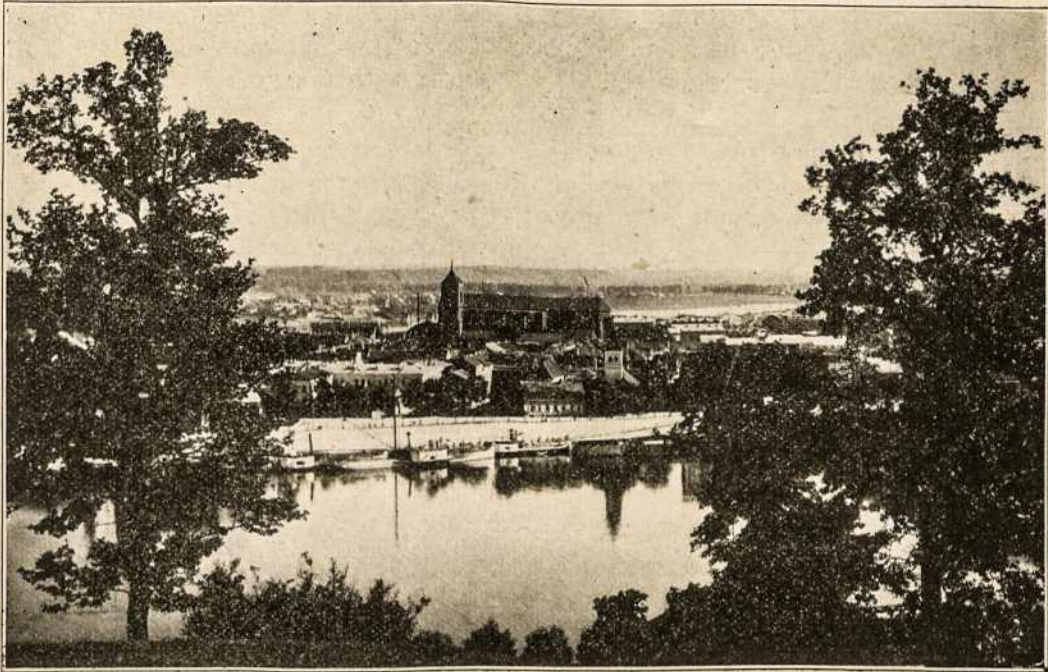
“Tradition runs that a prominent Lithuanian chief joined in one of the attacks upon Rome.

“Concerning this period, however, little is known. There are many long silent spaces, in which fancy pictures the growth of society, the permanent change from a nomadic life, to the civilization which the dawn of the middle ages brought to Central Europe. Lithuanian history properly begins with the thirteenth century.

“At that time the Lithuanians inhabited a broad stretch of country on either side of the Niemen River, between the Prussians on the West and the Poles and Russians on the South and East. Against these warlike neighbors, they constantly waged a defensive and offensive warfare. In addition to these natural enemies, the Lithuanians were constantly forced to struggle against the invasion of the Mongolians, who periodically laid waste their lands.

“The Lithuanian wars of the thirteenth and fourteenth centuries were chiefly fought with the Teutonic and Sword Bearing Knights. These orders were formed for the express purpose of converting Prussia to Christianity. In their zeal for convert-making, however, many fortresses were erected. Soon the Teutonic Order became a strong military power inspired by the belief that in the conversion of the heathen they would win for themselves eternal life.

“Fearing destruction the Lithuanians organized their scattered forces to resist these warlike invaders. Petty chiefs gradually acknowledged the sway of more powerful leaders. Lithuania produced her first Grand Duke in the person of

KAUNAS, LAIKINOJI LIETUVOS SOSTINĖ, ŽIŪRINT NUO ALEKSOTO KALNO

Rimgaudas. Under his leadership several victories were gained over the Mongolians, the Teutonic Knights were held in check, and territory was increased.

"The second Grand Duke of Lithuania was Mindaugas, who also struggled for Lithuanian unity against great odds. In order to resist the knights, Mindaugas appealed to the Pope and was baptized in 1252. Since he seems to have been one of the first Lithuanian converts to Christianity, this fact is noteworthy.

"During this warlike period the Lithuanian nobles had established themselves in a large number of strongholds in different parts of the country. Some of these ruined castles are without history.

"There is a castle which was built in 1241 in memory of a great victory over the Tartars—a victory which safeguarded western civilization.

"In the province of Vilnius at Lida stands a castle built by the Grand Duke Gediminas (1323—1340). This famous noble was really the founder of Lithuanian power. Realizing the need of strengthening his defensive forces, he formed alliances with different western nations. Gediminas is a great Lithuanian hero. His tomb is revered by all who love the traditions of the Lithuanian race.

"One of the most beautiful ruins of Lithuania is found at New Trakai in the province of Vil-

nius. It stands on an island in Galvo Lake and was once the favorite residence of Grand Dukes.

"Following the death of Gediminas, his two sons, Algirdas and Keistutis, ruled the kingdom. Keistutis was the most successful in wars against the ancient enemies of Lithuania. At his death Lithuania had extended her kingdom from the Baltic to the Black seas.

"A pretty romance endears Keistutis to all Lithuanian hearts. Passing thru a little village he saw a beautiful peasant girl—Biruta. It was love at first sight. Biruta became his bride. Chapels have been built in different parts of Lithuania in memory of her kindness to the poor and oppressed.

"The year 1386 marks a most important event in the history of Lithuania. At that time the reigning Grand Duke Jagello married Hedwig, queen of Poland, and thus united the kingdoms of Lithuania and Poland.

"Previous to 1386 the Lithuanians, with few exceptions, were heathen. While many gods were worshipped, Perkūnas, the God of Thunder, was perhaps most popular. Hilltops and mounds were dedicated to his worship.

"The ruined temple of Perkūnas at Kaunas, is the best preserved relic in Lithuania. The site of another heathen temple forms the base of a beautiful tower in the city of Vilnius.

"Before Christianity was established, there

were places in different sections where people thought they received special blessing. These sacred spots were usually found on mounds or hills. Such places were called "Pilekalniai."

"Even after Christianity was established, people continued to go to these places for comfort and forgiveness. Special investigation of these sacred spots is now being made by a professor of sociology.

"At the time of its union with Poland in 1386, Lithuania was the largest European State. It then included:

1. Samogitia—The Tilsit section.
2. Lithuania proper.
3. White Russia.
4. Black Russia.
5. Territory on Black Sea.

"Unfortunately the State lacked national unity. Racial, creedal, and political differences created distrust and unrest. Such an ill-assorted state, founded on conquest only, was destined to fail. Internal wars and the growth of Polish ideas undermined the influence which excited Lithuania when at the height of her power.

"Among the Lithuanians of this period the name of Vytautas stands supreme. With his allies, the Poles, he organized the famous campaign against the Teutonic Knights. A complete victory was won at Grunvald (1410). For nearly two centuries afterwards the history of Lithuania may be described by internal strife, oppression, and Polonization.

"When anarchy finally reached its height, Russia, Austria and Germany agreed upon the division of Lithuania and Poland. The first of these divisions occurred in 1772, the second in 1792 and the third in 1795.

"By these partitions, Lithuania was divided between Russia and Germany, Russia gaining the lion's share. Since these divisions, Lithuania has been erased from the map of Europe.

"But this political destruction did not end the misfortunes of unhappy Lithuania. In 1849 the Russian government forbade the official use of the name of Lithuania. The 'Northwestern Country' was substituted. Russification became more and more intense. Between 1864 and 1904 Lithuanians were forbidden to publish books in their own language. Soon books were printed in Prussian Lithuania and smuggled into Russia.

"Without an official name, deprived of schools and a literature in their own language, and oppressed by taxation, these people were in a terrible plight.

"Is it strange that among the six million Lith-

uanians in Russia, the five hundred thousand in Germany, and the one million in America there are so few followers of Martin Luther, as compared with the Poles?

"While the Lithuanians have been largely overlooked by modern historians, they have recently revived interest in their own national history. This interest has been largely heightened by assistance from Lithuanians who have migrated from Russia to the United States and other countries. In Vilnius I bought a book of Lithuanian songs which was printed in Boston. The spirit of Lithuania has been dormant rather than dead. This spirit is revealed thru her literature. When a great state, Lithuania had no writers. Her national spirit was then fostered and imprinted by national bards who chanted the songs and poems of their people.

"While in Lithuania I heard an excellent reproduction of these ancient lays by a hermit nobleman who treasured the ancient traditions of his race. Plaintive and sweet, mild and tender, were these chants of bygone days. Altho I could not understand the words, I caught something of the meaning of the simple conceptions of life—the inspiration of joy, the resignation of grief, the devotion to tradition. The singer of these songs, who was living the life of a simple peasant, spent much of his time as a patriotic missionary tramping from village to village. In these pilgrimages he taught the young Lithuanians the old songs which their forefathers had gathered from the battlefield: the coming of spring, the dawn of day, the day, the gloom of falling night, and the silent attack of death. Some of these lyrics are said to represent fragments of prehistoric philosophy and grand epic poems. As such they are valuable clues to the racial past of Lithuanians.

"The printed literature of Lithuania dates from 1547, when the first book appeared. This was a Catechism translated from the German. Until the eighteenth century, translation of Bibles, prayer and religious books formed the entire product of the Lithuanian press.

"Between 1714 and 1780 appeared "Metų Laidai" (The Four Seasons), the great work of Duonelaitis. This is a national epic poem presenting a vivid picture of Lithuanian customs and manners in the eighteenth century.

"Among Lithuanians who have gained prominence in literature, Adam Mickewicz takes first rank. He was born in the village of Zosie in the province of Minsk, in 1798, and was educated at Kaunas and the University of Vilnius. Altho this great author wrote in Polish, many of

his themes were chosen from Lithuanian sources. His poem 'Conrad Wallenrod,' translated into English, is best known in this country. His monument is a real work of art.

"The new Lithuanian spirit received a fresh impetus from Simon Daukantas, who wrote "The History of the Lithuanian Nation." So great was his interest in the education of his people, that he has been called 'the father of the Nation.' His monument indicates the place he holds in the esteem of his fellow-countrymen. Daukantas died in 1864.

"Between 1864 and 1904—the period of Russian suppression—Lithuanian literature was fostered at Tilsit in Prussian Lithuania. This movement has been cultivated by Dr. J. Basanavičius, a patriot who has visited this country. Baranuskas has also produced many poems of such wide popularity that they are sung in every part of Lithuania.

"Struggling against great difficulties, the Lithuanian spirit has not only sustained itself, but has increased in power during the passing years.

"My first experiences in Lithuania came thru a visit of the city of Vilnius during the summer of 1912. It was past midnight when I reached the city. Thru my knowledge of Lithuanian pictures, I immediately recognized the Church of Our Lady, 'Aušros Vartų.' As we neared it, we bared our heads in honor of the famous shrine of Our Lady.

"Overlooking Vilnius rises the ruined fort erected by Gediminas. In the distance one sees the Cathedral. A closer view reveals the simple dignity of its architecture. Within are pictures of note. The grand altar deserves special mention. Attention is usually directed to the tower erected on the side of a heathen temple.

"To an American, the markets of Vilnius are very interesting. They are a characteristic picture. Thru the kindness of Dr. Smetona and his friends, I had the rare privilege of talking with farmers from distant villages, who told me many things about their communities.

"With pardonable pride my guides showed me the beautiful Church of St. Anne. This brick edifice attracted the attention of Napoleon during his visit to Vilnius. His desire to remove the Church to Paris was fortunately unfulfilled.

"While in the province of Vilnius, I made excursions thru distant villages with Dr. Smetona.

"From Vilnius, the capital of ancient Lithuania, we traveled four hours by train thru a

rather dreary country. Our destination was a mere dot of a village in the heart of an agricultural district. Thru this region, over rough unimproved roads, we slowly plodded. Our wagon was a lineal descendant of the deacon's shay, and our horses had seen better days.

"As we passed thru the long village streets, our driver, who had spent six years in a machine shop at Lowell, Mass., entertained us with contrasts between life in Lithuania and the United States, of his first impulse to begin life in the New World, and his reasons for returning to his native land: 'I like United States', he said. 'Get good pay there. My wife says 'no movies here.' My kids say, 'no cake, no candy, no gum.' We go back. In a few years my old man be in hole. Then I go to United States.' This statement unites a wise philosophy of life and a keen sense of filial duty.

"In all the villages we were given most cordial receptions. Old men gladly chatted about the cause of emigration to the New World. Many lamented that their young people were leaving them alone in their old age.

"In their attractive Sunday costumes, women sauntered thru shady lanes to and from Church, or paused to visit little groups of friends.

"Altho each village had rather distinct types of houses, there were several characteristics which all presented in common. In this section of Lithuania the houses are built of wood. Most of them end toward the street. A broad hall divides the part in which the animals are housed in winter.

"As the snug detached cottages appeared and vanished, I was forced to admit that many Lithuanians are more comfortably housed in their native land than they are in our crowded industrial cities.

"Along the waysides we saw many remarkable types of crosses and shrines. Some were rough and time-worn. Such were usually found on the verge of rather small villages in the centers of poor farming districts. The more artistic crosses, representing greater taste and skill, clustered about the larger villages, which stood in the midst of more fertile fields.

"To me the village cemeteries were most interesting and pathetic. Here, far from the maddening crowd, remote from the interests of modern industrial life, slept the 'mute inglorious Miltons.' All the graves were marked with wooden crosses. All the cemeteries were guarded by wooden palisades.

"While many villages are without Churches,

others have buildings which inspire and deserve local pride. Sometimes these "houses of peace" are disturbed by dissension growing from Polish and Lithuanian worshippers. Such disputes are most bitter when Lithuanian national feeling is most largely developed.

"In the Province of Kaunas, Lithuanians are financially more prosperous than in the Vilnius district. Land is better, living is less hard, buildings are more pretentious and the desire for removal to the United States less keen.

"The Cathedral at Kaunas indicates the power of the Church in this vicinity, as well as the general financial condition of the inhabitants.

"An American is naturally interested in the various types of costumes exhibited in different villages. The striking black and white uniform is a relic of the semi-official dress worn by converts from paganism to Christianity. Such costumes are rarely seen except in isolated villages.

"There is a costume termed 'High Lithuanian.' Its colors are quite pronounced. If such costumes could be retained in this country, great variety would be added to our community life.

"The Old World villages have also much to teach us concerning handicraft. One can find handcarved spindles which are beautifully decorated. If an exhibition of the domestic arts of Lithuanians could be arranged in America, we should be surprised at its variety and quaintness.

"But the Lithuanian women are especially ingenious in needlework. The embroidered towel always appeals to housekeepers. The blouse is another phase of needlework. All Lithuanian girls are taught the mysteries of the needle.

"In dealing with Lithuanian problems, permit me to remind you of one Lithuanian, who fought for the oppressed in his own land, and also rendered valuable service in our American revolution. This famous character is Kosciuszko. Altho he won his fame thru his struggles for Polish liberty, this great lover of freedom was the son of a distinguished Lithuanian family.

"I wish to call your attention to the mythical founding of Vilnius, the old Lithuanian capital and the old flag of Lithuania—a flag which once commanded respect over a large portion of Europe. And, I also wish to remind you that large numbers of young Lithuanians in the New World have learned to love our flag, our institutions and laws."

Here endeth my recollections of this particular evening, as given to me by my new friend.

ATEITININKŲ KONGRESĄ PRALEIDUS

Rugpiūčio 11—15 d.d. Kaune įvyko gausingiausias visos Ateitininkijos Kongresas: moksleivių, Lietuvos ir užsienių studentų ir, taip vadinamųjų, sendraugių, kurie aukštuosius mokslus jau yra baigę. Kongresas tiek buvo gausingas, kad rimtai teko parūpinti jam erdviausią Kauno salę, Valstybės Teatrą. Tačiau ir Teatras tiek buvo sausakimšai pripildytas, kad nei opera su garsioju mūsų dainininku Kipru Petrausku publikos niekad tiek neturėjo. Ir nestebėtina. Tai buvo ne paprastas kelerių metų Kongresas, bet visos Ateitininkijos penkiolikos metų gyvavimo jubiliejaus Kongresas. Jame ryškiausiai pasireiškė, kaip tas jaunytis pradžioje medelis, išdygęs prieš 15 metų iš menko grūdelio, ėmė augti, tarpti ir bręsti, prisitaikydamas prie naujų gyvenimo reikalavimų, vis nuolat stiprėdamas naujomis eilėmis klnesniosios dalies Lietuvos moksleivijos. Prakilnus Ateitininkijos obalsis "Viską atnaujinti Kristuje," kaip žvaigždėlė, traukė į jos eiles pasiryžusius dirbti Dievui ir Tėvynei jaunuolius, kad čia tinkamai pasiruoštų jaukioje meilės, tikėjimo, dorovės, mokslo ir visa ko kilniausio nuotaikoje bei apystatose tiems ateities darbams, kurių ištroškusi laukė lietuvių tauta.

Pirmieji mūsų šviesuoliai, išėję iš mūsų šiaudinių pirkelių pastogių, apvylė daugely atvėjų savo tėvelius, gimines, kaimynus. Jais apsvylė ir visa mūsų tauta, nes jie besimokydami netekdavo brangiausio lietuviui turto—tikėjimo, virsdavo bedieviais, kurie aršiai imdavo kovoti prieš visa tai, kas lietuviu širdžiai buvo brangiausia, ypač prieš tikėjimą. Kiti jų ištautėdavo, vesdami svetimtautes, ir lietuvių tėvelių sunkiai uždirbti pinigai, sunaudoti jų mokslui, eidavo veltui. Sopėjo širdį tėveliams, kaimynams ir kiekvienam lietuviui, ir tolydžio beveik susidarė nuomonė, kad visi mokslus išėję mūsų šviesuoliai, jei tai nėra kunigai, yra netikintys ir žmonės be doros. Ši nuomonė prieš 20 metų buvo labai ir labai pagrįsta. Matė tai ir geresnieji mūsų šviesuoliai ar mokslus tebeina studentai ir moksleiviai, kurie paliko ištikimi šventiems lietuvių tautos idealams. Matė jie, kad iš tokių šviesuolių, kurie paniekino tikybą, dorą, ėmė garbinti socializmo ar kitus dievų, kurie paskendo rusų ar kitų svetimųjų raugė, lietuvių tautai nieko dora, nieko gera nedera laukti. Iš antros pusės reikėjo apginti nekaltąjį mokslą, reikėjo įrodyti, kad ne jis yra kaltininkas subedievėjimo, ištautėjimo ir kitų skaudžių šviesuomenės nelaimių, ir tuo pačiu įtikinti kaimiečius, kad ne visi šviesuoliai yra bedieviai ir nedorėliai. Štai vyriausi sumetimai, kuriais vaduojantis buvo padėti kuklūs pradžioje Ateitininkų organizacijos pamatai.

Tai įvyko prieš 15 metų ankštame trečio aukšto moksleivių kamarėlyje, kur tik kelių draugų buvo sumanyta šios organizacijos įstatai. Pradžia, kaip ir kiekvieno darbo, buvo sunki. Teko nugalėti daug kliūčių, daug vargo teko pakelti ir nejuokais grūmtis prieš pasišiaušusias priešų jėgas. Tačiau kilnus obalsis "Viską atnaujinti Kristuje," drasūs pasiryžimai pirmųjų ateitininkų, šiandieną jau garbingų mūsų sendraugių, viską nugalėjo. Ateitininkų organizacija augo, stiprėjo ir šiais laikais mūsų moksleivijos bei studentijos gyvenime, ir net visuomenės gyvenime, užima pirmąją vietą. Iš jos garbingų eilių yra išėję daug pasižymėjusių visuomenės darbuotojų, mokslo vyrų, ministerių ir net patsai mūsų valstybės Galva, J. E. Prezidentas A. Stulginskis. Taigi Ateitininkija, susirinkusi į savo 15 metų jubiliejaus Kongresą, drąsiai jau galėjo pasisakyti švenčiant didžiausią savo pajėgų pražydėjimo šventę.

Kartu ši šventė yra ir mūsų visuomenės, katalikiškosios visuomenės, šventė, didžiulis jos laimėjimas. Ateitininkai—tai mūsų tautos, mūsų visuomenės ir valstybės ateities vadai, ir ne bet koki vadai, bet tinkamai pasiruošę, glūdžiai sugiję su Kristaus mokslu, teisybe, doro, tautybe ir visais kilnesniais ir lietuviui katalikui

ŽYMESNIEJI LIETUVOS SPORTININKAI-ĖS

brangiais idealais. Tokių vadų Ateitininkija jau ne viena yra davusi lietuvių tautai, ant kurių pečių šiandieną guli visas mūsų visuomeninio ir valstybinio gyvenimo sunkumas. Tačiau eilių eilės ateitininkų dar tebesiruošia tam darbui. Čia ir glūdi visa katalikiškosios visuomenės šios šventės reikšmė. Lietuva gali būti rami, matydama besiruošiant jai vadų kilniosios sielos, nenugalimų pasiryžimų ir užsimojimo nudirbti didžiausius darbus Dievui ir Tėvynei, „viską atnaujinti Kristuje.“

Kalbant apie patį Kongresą, tenka pažymėti, kad jis praėjo nepaprastai sklandžiai, jaukiai ir pakilusia dvasia. Kongreso metu atrodė, kad ir patsai senelis Kaunas švenčia savo šventę, tiek suplaukę iš visos Lietuvos ir užsienių ateitininkų būrių būriai teikė jam šventės nuotaikos, gyvumo ir kilnumo. Ypač tatau ryškėjo išorinėje Kongreso pusėje, ruošiant pramogas, pastačius Vytauto Kalno ažuolyne „Paparčio Žiedą,“ suruošus didžiulę žibintų eiseną Kauno gatvėmis, pas paminklą žuvusiems kariams ir pas Valstybės Prezidentą, parodžius sveiką kūno išlavinimą Olimpijadoje, dvasios gražybę bei skaistybę—jungtinių ir pavienių chorų koncerte Valst. Teatre, darbo, kūrybos bei meno pamėgimą—Ateitininkų Kongreso parodoje, dorų pasilinksminimų ir gegužinių pavyzdžių—Raudondvario parke. Kongresas pradėtas iškilmingomis pamaldomis Bazilikoje, bendra šv. Komunija ir gedulingomis pamaldomis už mirusius ir žuvusius draugus.

Išrinkus prezidiumą ir komisijas, pasipylė Kongresui gausingi sveikinimai. Po to prieita pačių darbų branduolio. Ypač pažymėtinos Kongreso metu skaitytos paskaitos, iš kurių ryškiai iškilo ateitininkų istorija, darbai, idealai ir keliai savoje organizacijoje bei Lietuvos visuomenės ir valstybės gyvenime. Paskaitas skaitė: 1) Prof. Pr. Dovydaitis: „Ateitininkai Lietuvos praeities ir dabarties gyvenime,“ 2) Stud. J. Urmanas: „Ateitininkų veikimas nuo 1-jo 1920 m. Kongreso,“ 3) Prof. Dr. St. Šalkauskis: „Ateitininkų principai ir pareigos,“ 4) Stud. J. Keliuotis: „Privalomas ateitininkams veiklumas,“ 5) Dr. Kl. Ruginis: „Religinė bei dorinė ateitininkų pažanga“ ir 6) P. E. Turauskas: „Tolimesni ateitininkų keliai.“ Kaip matyti iš paskaitų pavadinimų, jos yra apėmę visas Ateitininkijos gyvenimo sritis ir visašališkai išgildeno

visus rūpimus klausimus. Be jų Kongrese buvo sendraugių pasitarimas, sekcijų posėdžiai, moksleivių ateitininkų konferencija, Fondo atstovų posėdis ir kt. Žodžiu, visi Kongreso darbai reikė ne ką kita, kaip tik didžiulę Ateitininkijos ir kartu katalikiškosios mūsų visuomenės laimėjimų šventę, perkainavimą ir įvertinimą atliktųjų darbų, principų, ateities kelių ir t.t. Čia dalyvių gauta vieningas rūpimais klausimais nusistatymas, pasijausta esant viena šeimyna, įgauta dvasios tvirtybės ir pasiryžimų dirbti darbus toliau, vaduotis ir toliau tuo pačiu gražiuoju obalsiu „Viską atnaujinti Kristuje,“ prisitaikant prie naujų gyvenimo reikalavimų.

Visa tai įvairiems priešams, ypač socialistams, buvo krislas akyse. Kiek beįmanydami jie „Liet. Žiniose“ stengiasi parodyti ateitininkus juodžiausiomis varsomis, stengiasi sumažinti jų reikšmę, apšmeižti, išjuodinti, bauriausiai iškoneveikti. Ateitininkai—baisi jiems jėga, tai didžiausio pajėgumo sriauni upė, kurios tekėjimą dabar jau nebeužtvenski, nebus laikysi, o ne menkutis upelytis, koku jie buvo prieš 15 metų. Visa tai baugina socialistus ir verčia nertis iš kailio, begėdiškai meluoti, paneigiant tikruosius gyvenimo faktus. O tie faktai sakyte sako, kad be ateitininkų vargu ar būtų įmanoma šių dienų mūsų nepriklausomybė. Kas gyvenimą stebėjo, tas šio tvirtinimo nepaneigs, be socialistų, kurių tvirtčiausias ginklas kovoje su savo priešais yra melas ir šmeižtai. Per daug jau Ateitininkija yra nudirbusi ir įsitraukusi į visas viešojo gyvenimo ir moksleivijos sritis, kad jai reikėtų teisintis. Jos darbai patys už save kalba. Gerai tai žino visa Lietuvos visuomenė.

Tiek bendrais bruoželiais tenka pasakyti, praleidus jubiliejinį 15 metų Ateitininkijos Kongresą.

J. Pajesietis.

(Iš „Tėvynės Sargo.“)

True friendship is like sound health; the value of it is seldom known until it be lost.
Colton.

Sukurk savo širdies gilumoj karštos meilės židinį.
ir tu atgimsi savo valios didybėj.
Koenig.

Sulietuvino A. Matutis

Marija Magdalena

Trijų Veiksmų Biblijinė Drama

(Tęsinys)

TREČIASIS VEIKSMAS.

REGINYS. — *Marijos Magdalenos gėlynas Magdalėje. Ji atsilošus sėdi patogiam suolelyj. Leja ir Zelpa trūsiasi apie gėlyną ir skina gėles, dėdamos jas į pintinėles.*

Pirmoji Vaidykla.

Magdalena: Kieno žingsnius aš girdžiu gėlyno kelelyj?

Ona: Artinasi Tyruolis pirklys, kurs savo prekes nori parduoti maloningai poniai.

(Įeina Asumas, pirklys, nešinas sunkų prekių pūndą.)

Magdalena: Bus smagu pamatyti, ką jis turi parduoti. Pasakyk jam prisiartinti prie manęs.

Ona (pirkliui): Maloninga mano poniai nori matyti tavo prekes. Prisiartink.

Asumas (nusižemindamas): Magdalės gražuolė, sutikdama pamatyti mano prekes, pagerbia mane. Vistik aš drįstu tarti, kad kai kurie mano pirkiniai tiesiog dabintų garbingą poniją. Jeigu pamėgintų pirktis šių auksinių pendantų arba brangiausių žemčiūgų, tai jos gražumas paliktų žavesnis. Jie pritinka pačiai karalienei.

Magdalena: O, nerodyk man žemčiūgų, kurių apščiai turiu ir visai nebetikiu į magišką jų ryškumą bei vilionę.

Asumas: Maloninga poniai norėtų gal pamatyti brangiųjų šilkų austų Tyruoliečių mergelių mikliomis rankomis? O gal įdomautų matyti šių nepaprastų nuometų, po kuriais skruostų grožė įspūdingai atsispindi.

Magdalena: Gali ištiesti tuos nuonetus.

Ona: Ir atrodo nepaprastai.

Magdalena: Ar tai patinka Romos ponioms?

Asumas (rūpestingai): Užtikrinu maloningą poniją. Šiandien aš pardaviau kai kurioms ponioms Erodo rūmuose keleta tokių rinktinių nuometų, tačiau ne taip gražių kaip šie.

(Įeina Morta, besiskubindama ir apsirūgusi paprastais drabužiais.)

Morta: Marija, brangi sesuo! prašalink tą pirkliį, pardavinėjantį pagoniškas tuštybes ir, klausyk, ką turiu tau pasakyti.

Magdalena (prašančiai): Bet gi, Morta, noriu aš matyti jo pirkinį; tai reikalinga atatinkamam ir reikšmingam mano pasipuošimui.

Morta: Nūn ne laikas ieškoti tuščių pasipuošalų dabinti išorinę išvaizdą; dabar pravartu

užsidėti liūdesio ir gedulo rūbus. *(Į pirkliį.)* Imkis savo prekes ir išsinešink! Jeigu mano sesuo norės vėliau pirktis ko nors, tai pasišauks tave.

(Asumas, zurzėdamas ir nepatenkintas, išeina.)

Magdalena (nepatenkinta): Morta, per drąsiai šeiminkauji čia. Aš gi maniau, kad šių namų šeiminkė ir ponija esu aš pati viena, o ne kas kitas.

Morta: Vai, brangi sesuo! prašalink iš savęs valandėlei visas tuščias mintis, savo linksmybes, smagulius ir privilegijas... tikrai prašalink tuštybių ieškojimo privilegijas ir klausyk manęs. Ta liūdna pasiuntinybė, del kurios aš atėjau,— apreikšti tau žinią, kuri skausmais pripildo mano širdį.

Magdalena: Atleisk man, brangi sesuo, jog aš taip pat susirūpinus tomis liūdnomis aplinkybėmis, kurios paliečia tave.

Morta: Taip, Marija, aš suprantu; tačiau toji liūdna žinia, kurią turiu tau pranešti, labai sugraudins tavo širdį.

Magdalena: Negąsdink manęs, Morta; aš prašau tavęs pasakyti man visa.

Morta: Taip, aš pasakysiu tau, Marija. Aš atvykau iš gedulo namų, kuriuose nuliūdę gimdytojai aprauda vienintėlio savo kūdikio mirtį.

Magdalena (pasikeldama ir plodama rankomis): Vai, Morta, tai nėra taip ir nesakyk, jog mirė—

Morta: Juoba! tikrai! mažutė mūsų draugė—Ruta, Jairo dukra.

Magdalena: Vai, mano Dieve! kam atėmei ją—gražiausią Judėjos gėlę?

Morta: Dievas žino geriaus, Marija. Tačiau jos gimdytojai nuliūdę ir labai graudenasai.

Magdalena: Aš tikiu tam. Ji buvo tikroji šviesa jų akims.

Morta: Mes visi negalėsime užmiršti to brangaus kūdikio. Ji buvo, tarsi, paties Dievo spindulėlis, visada teikiąs visiems šviesos ir džiaugsmo.

Magdalena: Ir aš, juoba! turiu kitokių priežasčių graudentis ir liūdėti. Vai, Morta, šurkščiau į ją prasitariau aš, kai paskutinį kartą buvova susitikę ir ji, nuliūdusi, apleido mane. Nūn aš nebegalėsiu jai pasakyti, kaip didžiai gailiuos, nei parodyti, kaip norėčiau jai atsiteisti ir atsi-

lyginti už mano šiurkštų nemandagumą. (*Sėda verkšlendam suolelin.*)

Morta: Aš atjaučiu dvigubą tavo apgailestavimą, brangioji Marija. Liūdėjimui yra priežasties. Jos gimdytojų širdys tiesiog sužeista kalavijais.

Magdalena: Tikrai! Vai, varge, vargeli! kuo gi jiedu nusikalto, kad Dievas juodu taip smarkiai baustų, atimdamas vienintėlę jų dukrą?

Morta: Marija! tai bloga taip manyti ir aš tikiu, jog pati tai išsitarei visai neapsimąščius. Juk mūsų giminės istorija nusako, jog Dievas dažnai baudžia ir teisinguosius, kad kitiems jų dora skaidriau šviestų. Ir Jis žino, kaip priimti gerumą iš matomo blogo.

Magdalena: Kad tai matyti, reikalinga būti įvasiniai galingu, Morta. Nūn visa mano siela tūno tamsybėse. Kitiems blogumams prašalinti yra vaistai. Bet mirtis—tai pabaiga visiems daiktams, tai nepereinamasis tiltas, atskirias mus nuo tų, kuriuos mylime.

Morta: Vai, brangi sesuo! tu kalbi lyg pagony, kurie neturi vilties, kurie neturi tikėjimo į būsimąjį užgrabinį gyvenimą, kur pasibaigia visi vargai ir viena laime gyvena visi.

Magdalena: Gal ir taip, Morta. Tačiau tas būsimasis gyvenimas taip toli nuo mūsų ir dabartinių mano liūdnumų neįstengs prašalinti; rasi, pridera nukentėti viskas.—Bet gi pasakyk man apie mylimos mano draugės paskutines gyvenimo valandas.

Morta: Maža kas yra pasakyti. Ji sirgo tik keleta valandų, suimta šiltinės, kuri baisiai kankino ją,—pirm nei gimdytojai suprato pavojų, grėsiantį mirtimi vienintėliam jų kūdikiui. Ji, nustojusi sąmonės, klajodama, dažnai šaukėsi tavo vardo, Magdalen; kartais kalbėjo verksmingais žodžiais, kurių nesuprato šalia jos lovos stovintieji; taip pat maldaujančiai prašė tavęs, kartodama Šventojo Pranašo, Jėzaus, vardą, kad sektum Jį. Prieš mirdama ji apsimalšino ir meiliai prakalbėjo į savo tėvą ir motiną, tardama, jog ji eina į Dangaus karalystę, apie kurią kalbėjo Šventasis Pranašas, kartodamas, — “Palaiminti tyros širdies, nes jie regės Dievą.”

Magdalena: A, taip; tik tokių dangus yra, ir angelai pasitiko skaisčią jos sielą didžiu džiaugsmu, kad iškilmingai nulydėjus ją prie Aukščiausiojo sosto.—(*Į šalį.*) O aš, kuri mylėjau ją, kad ir neverta, kur gi rasiu atsilsio vietą, pasibaigus neramiam ir trukšmingam mano gyvenimui? Juoba, dangus, žadėtas “tyroms širdims,” nėra man skirtas. (*Nulenkia savo galvą.*)

Morta (uždėdama savo ranką ant Magdalenos pečių—maloniai): Nebesigraudenk jaunosios sa-

vo draugės mirtimi, Marija. Viskas gera su ta jaunuole, ir, iš savo rūmų augštai, ji nepamirš tavęs: rūpinsis tavim ir sergės tave.

Magdalena: Aš tikiu tam; tačiau mano širdis pripildyta liūdesio.

Morta: Tik pamąstyk apie nuliūdusius jcs gimdytojus. Nūn aš einu jų atlankytų, nunešdama kvepalų ir balmą Rutos lavonui.

Magdalena (nusiraminiusi): Aš irgi paseksiu tave.

(*Morta išeina.*)

Antroji Vaidykla.

Magdalena: Laimingi tie, kurie mato Dievą visuose savo žygiuose—laiminguose arba varginguose. Jie turi tikros pasipirties visuose gyvenimo nepasisekimuose. Bet gi mano širdis yra šalta ir mano tikėjimas beveik miręs. A! tai mano pačios kaltė. Savo jaunystėje aš atsitolinau nuo Dievo ir nuo doros; aš nepaisiau savo sąžinės balso, kurs persekiojo mane, pradėdama bloguosius žingsnius. Tačiau džiugulių vaisiai persimainė į dulkes mano lūpose ir, kai nuliūdimai apima mane, nieko nebesimato, kas palengvintų ir paguostų mane.

Ona: Tai graudena mane, brangioji ponia, matant tamstą pasiduodant sielvartui. Tas atims gražumą iš ponios skruostų ir nusilpnins akių žydrumą.

Magdalena: Tokie įspėjimai, On, neberūpi man. Tik sielvartaudama galiu mąstyti apie gerosios draugės mirtį.

Ona: Tačiau geroji ponia turi kitų draugų, kurie malonėtų suteikti džiaugsmo ir linksmumo.

Magdalena (išmetinėjančiai): Rasi, gauti džiaugsmo. Yra daugelis tokių, kurie ieško progos valgyti ir gerti prie mano stalo, kvėpuoti mano gėlynais, dainuoti, žaisti ir šokti, kai groja mano muzikantai. Tačiau, kuris jų pasidalintų mano nuliūdimais arba duotų palengvinimo mano sielvarte?

Ona: Neteisk savo draugų taip smarkiai, geroji ponia. Juk yra vienas, kilniausias visoje šalyje, karalius Erodas, kurs, nerimdamas, dūsauja, kad tik gavus tamstos sutikimo malonę—

Magdalena (pasikeldama, rūščiai): Daugiau nebeminėk man jo vardo. Tai žmogžudys! niekšas! Aš neapkenčiu jo. Aš apgailestauju, kad klausiaus jo pataikavimams ir kad priiminėjau jo dovanas. Tai iš jo priežasties aš atsikreipiau rūstumu į prarastą savo draugę ir išbariau ją. Taip padarius, aš labai gailėjausi. Dabar gi nebegaliu jai pasakyti savo gailėsčio. Nūn per vėlu ir po viskam! Vai! tas gailėstis neduoda ramybės mano širdžiai ir nerandu atsilsio. (*Sėdasi.*)

Leja (ištiesdama gėlių pintinėle): Pamėgink,

geroji ponia, prašalinti tuos nuliūdumus, išsirinkdama šių gėlių, kurios pritinka mirusios draugės gedulams. Aš prirankiojau gražiausių gėlių iš ponios gėlyno. Išsirink mėgiamiausių gėlių; aš gi tamstos vardu nunešiu į Jairo namus padėti šalia Rutos karsto.

Magdalena: Aš prisibijau, jog tai pagoniškas paprotys, Leja, paimtas iš Romėnų. Tačiau aš pasiūsiu sidabro į Jeruzalės šventyklą, kad maldos būtų aukotos už jos vėlės atsilsį, nors ir netikiu, jog to reikalautų mylimoji mažytė mano draugė.

Leja: Kilnioji ponia kalbi tiesą. Taip padarius nūn galėsi užmiršti nesmagius atminimus ir visai nusiraminsi.

Magdalena: Ne, ne, Leja. Aš negalėčiau užmiršti; aš privalau atminti mirusius. Tačiau negaliu aš pamiršti ir gyvųjų, kuriuos nuliūdumas paliečia skaudžiau nei mane. Aš eisiu į Jairo gyvenbutį ir mėginsiu pralinksminti nuliūdusias jų širdis bei nušluostyti jų ašaras. Beje, aš turiu numesti šiuos paikius rūbus ir persimainyti—pritinkamais gedului. Eikite, mergaitės, į mano seklyčias ir atneškite man juoduosius drabužius. Tuo tarpu pasiliksiu viena.

(Tarnaitės išeina.)

Trečioji Vaidykla.

Magdalena: Vai, mano širdis suraižyta kančinimų smūgiais. Kaip kitoniškai atrodo šis pasaulis šiandien, negu vakarykščią dieną. Viskas apimta gedulais ir atrodo, lyg tamsūs debesys kabot virš mano galvos. Ir niekada aš nepamąščiau, kaip smagino mane ir kiek pridavė nekalto džiaugsmo jaunosios mano draugės nuoširdus prietelingumas. Juoba! niekada neįvertiname ir nebranginame tų mūsų palaimų iki netenkame jų. O, kad bent dar sykį galėčiau vėl pamatyti ją, melsti jos atleidimo už atkartotus karčius mano žodžius ir užtikrinti, kaip labai myliu ją. Tačiau, tai nebegalima ir nebeįvykdoma. Per vėlu! po laiko ir po viskam! Mano nuliūdimai liks su manim.

(Marija Magdalena atsigrįžta ir mato Rutą, Jairo dukrą, bestovinčią mažame atstume išties-tomis į ją rankomis.)

Ruta (meilingai): Marija Magdalena!

(Marija Magdalena nepajudomai stovi, tarsi apmirus.)

Ruta: Magdalena! ar gi nesidžiaugi ir kodėl nepasveikini jaunosios savo draugės, prisikėlusios iš karsto ir sugrįžusios prie tavęs?

Magdalena (lengvai): Iš karsto!—Ruta! ar aš tikrai regiu ir matau tave? Ar tai yra tik apgaulingas vaidinimasis, kurį sukūrė apsvaigęs mano protas?

Ruta (prisiartindama): Paliesk mano rankas, jeigu netiki, Magdalen, ir žiūrėk, jog aš esu tikroji tavo draugė, Ruta.

Magdalena (paimdama ir paliesdama jos rankas): Brangioji Ruta! mano drauge! leisk mane priimti tave į savo prieglobstį, kad nebeapleistum manęs.

Ruta (nusišypsodama): To nebereikalinga bijotis, mylimoji Magdalena! Aš pasiliksiu prie tavęs, kad atvesti tave prie tiesos kelio.

Magdalena: Ar gi Merta būtų melavus man, kai užtikrino mane, kad šiltine mirei ši rytą?

Ruta: Ne, ne, Magdalen! Ji pasakė tau tiesą. O, viskas įvyko taip stebuklingai! Aš neišmanau, kaip ir atpasakoti. Tačiau, eikš čia! prisėsk šalia manęs šiame, štai, suolelyje ir, kaip geriausiai mokėdama, atpasakosiu tau viską.

(Jiedvi sėdasi.)

Magdalena: Jokių būdu negaliu aš įtikėti šiam įvykiui, kurį tu, Ruta, minėjai man, kad buvai mirus ir sugrįžai gyveniman.

Ruta: Tai žinau, brangioji drauge. Kad ir neįtikėtina, tačiau taip buvo tikrenybėje. Dievas yra Visagalis; bet kam pasirinko mane, tokią mažytę, apreikšti Savo ir didžio Pranašo visagalingumą? Tai didis stebuklingas paslaptینگumas. Gal tuo norėjo Jis atlyginti geriems mano tėveliams už jų dorybes, kad įtikėjo į Šventųjų Šventąjį, kurį Dievas siuntė, ir priėmė Jo mokslą.—Merta pasakojo tau, jog, šiltinės apimta, aš sirgau sunkiai ir kad nesibijojau mirti, vienok gaila man buvo matyti brangių mano tėvelių ašaras ir gaudų jų nuliūdimą. Taip prisiartinu persiskyrimo valanda ir pati nežinau, kaip ir kur mano vėlė gyveno tuo laiku, kai mano prieteliai ir giminės apraudojo mane mirusią.

Magdalena: Nemėgink, brangioji Ruta, kankinti savo protą varginančiais atminimais.

Ruta: Kaip tik priešingai, mylimoji; tų vaizdų atminimai pasiliks brangiausias mano gyvenime. Tačiau, kaip gi atpasakosiu tą viską, kas ir kaip buvo? Reikėtų turėti angelų liežuvį, kad tiksliai atvaizdavus reginius, pirmučiausiai pasitaikiusius atbundančiai mano sąmonei, ir balsus, palietusius nutildintą mano klausą. Numanau, jog tolumoje girdėjau dangiškąją muziką, kuri darėsi vis garsesnė, ir aš mačiau angelų dvasias, besitartinančias prie manęs, iki jos apsupo Vieną, bestovintį šalia manęs, kurs buvo labiau panašus į Dievą nei į žmogų, nors ir turėdamas žmogišką atvaizdą. Kai Jis prisiartinu mano lovos, tai dangiškosios dvasios, atsitolindamos, pamažu išnyko iš mano akių. Atsigaivinančios dvasios pajėgomis, kad ir nejučiomis, aš išgirdau šalia savęs esančių prietelių raudas; tačiau aš mintijau

tik apie Jį, Šventųjų Šventąjį, kurs žvelgė į mane dieviško gerumo akimis. Pasijudinti ir kalbėti aš nepajėgiau, bet palytėjo mano ranką ir įsakė man keltis. O, Magdalena! Kaip gi galiu tau atpasakoti tės valandos didį išpūdingumą? Aš jaučiau mano gyvenimo grįžtančias pajėgas ir, atidarius savo akis, aš pamačiau šalia savęs Šventąjį Pranašą, Jėzų iš Nazareto.

Magdalena: Tai tikrai stebuklinga istorija, brangioji Ruta. Ir, jeigu nebūčiau aš įsitikinus į prigimtąjį tavo nekaltumą ir teisingumą, vargiai beįtikėčiau į tą viską, ką pasakei man. Bet gi malonėk tęsti tą stebuklingą savo istoriją.

Ruta: O! kokių ir kiek tai išpūdzių būta! Pati gali įsivaizdinti tą džiaugsmą, kokiuo persiėmė mano tėveliai; minių didelį nusistebėjimą ir trukšmingas ovacijas. Kai pasprukau iš giminių prieglobsties,—tai rūpinaus surasti Šventąjį Pranašą, kad parodyti Jam didį savo dėkingumą ir pagarbinti Jį. Tačiau Jo nebebuvo: Jis buvo dingęs.

Magdalena (maloningai): Jis yra tikrai nepaprastas žmogus.

Ruta: Ir visi žmonės įsitikino viską esant tiesa, kai pareiškė, jog "Jis kalba turėdamas galę" ir kad "joks žmogus pirmiau nekalbėjo taip, kaip Jis." Tačiau šventasis Jo gyvenimas ir stebuklai garsina dangiškąją Jo pasiuntinybę.

Magdalena: Kuo gi pati manai Jį esant?

Ruta (iškilmingai): Aš tikiu Jį esant Gyvojo Dievo Sūnumi, žadėtuoju Mesijum, kurio ilgai laukė žmonių giminė.

Magdalena: Mesijum, Ruta? Tai neįtikėtina! Juk pranašai garsino, kad Mesijas sugrąžins Judėjai visą garbę ir galybę, apims Dovydo sostą ir nužemins priešus. Šis gi Nazarietis yra taikos šalininkas, neturtingas ir vargšas, bendrauja su biednuomene ir nemokšais. Jis, vietoje būti karalium, ar gi nėra paprasto dailydės sūnus, nemokšų žuvininkų draugas ir bendras? Niekada negalėčiau aš pagerbti tokio karaliaus ir niekada neprisiekčiau tokiam ištikimybės.

Ruta: Vai, Magdalena! kaip gali persiimti tokiomis tuščiomis ir peiktinomis mintimis? Juk Jėzus iš Nazareto dažnai sakydavo, kad Jo "karalystė nėra šio pasaulio." Ir žmonės, kai pamatė Jį darant didžius stebuklus, panorėjo apšaukti Jį karalium, bet Jis prasišalino iš jų tarpo ir pasislėpė kalnuose.—Brangioji Magdalena, mūsų atsidavimas nuodėmėms ir prasikaltimams yra labiau apgailėtinas už pačią Romėnų vergovę. Gi Šventasis Pranašas nori mus paliuosuoti iš tų nusizengimų retežių ir vergovės.

Magdalena: Tai atlikti yra sunkesnė užduotis, brangioji. Aš prisibijau, kad daugumas pa-

sitenkina tais retežiais ir nenorėtų iš jų pasiilosuoti.

Ruta: Vai, Magdalena! pati neįtikini mane, kad tuo pareiškėi tikruosius savo įsitikinimus. Pačios širdis yra per gera ir kilni, kad neatliuosuojamai pasitenkinti nuodėmėmis bei nusizengimais. Kas nors suvaržė tave papročiais ar draugyste ir atsidavimais džiuguliams ar smagulių ieškojimais,—pamesk tą visa, aš prašau tavęs, (*pasikelia*) ir eikiva klausytų ir pildytų Šventojo Pranašo mokinių bei įsakymų.

Magdalena (svyruodama): Ne dabar, brangioji Ruta. Tai pritinka, kai Jis teikia tas savo malones tokioms nekaltoms sieloms, kaip pati; bet ne man—

Ruta: Brangioji drauge, aš įskaičiau tavo mintis, ir būtų skriauda Šventajam Pranašui. Jo žodžiai malonumo pilni visiems: paguodos ir suraminimo kupini nusiminusiems ir atleidimu gausūs klystantiems. Eiva, o Jis paguos neramią tavo sielą.

Magdalena: Aš negaliu! Jis įskaitytų mano sielos visas paslaptis ir paskui prašalintų mane.

Ruta: Ne, ne, Magdalena! Ar niekada negirdėjai dieviško Jo gailingumo silpniems ir klystantiems? Pirm keletos dienų viena moteriška buvo sugauta nuodėmėje ir atvesta pas Jį ir Jis, atsikreipęs į visus kaltintojus, parodė dievišką savo meilę, o moteriškai tarė: "Eik ir daugiau nebenusidėk." Kitam gi ligoniui pasakė: "Atleidžiamos tau tavo nuodėmės." Galop, kad prirodyti, jog Jis turi tokią nuodėmių atleidimo galią, tuojau sugrąžino ligoniui pirmąją sveikatą, lygiai kaip suteikė ir nekaltybės dvasinį atgimimą.

Magdalena (į šalį): "Atleidžiamos tau tavo nuodėmės." O tikrai norėčiau ir nuoširdžiai trokštu išgirsti tuos žodžius iš įkvėptų to Šventojo Pranašo lūpų.—Tačiau, Ruta, aš girdėjau, kad savo apsirubežiuoju tas gerasis Pranašas, kurį Jonas Krikštytojas pavadino Dievo Avinėliu, yra labai griežtas ir aštrus, išbara ir smerkia.

Ruta: Taip pasielgė tik su vyliūgais ir veidmainiais, mylimoji, ir su tais, kurie paniekino Jo Tėvo maldos namus. Pati juk nepriklausai prie tokių. Eiva! nusizemink ir klaupk ties Jo kojomis. Kam gi vilkinti ir vėluotis?

Magdalena: A! brangioji mano drauge, pati negali suprasti, kokios būtų tokio žygio pasekmės. Man tai būtų visiška gyvenimo perversmė ir Šventojo Pranašo mokinių visišką priėmimą. Jo mokiniai, tiesa, yra gražūs ir kilnūs, tačiau man per aštrūs ir nepakeliami. Jis liepia

ELENA STOŠKIŪTĖ,

pasižymėjusi L. Vyčių 26 kp. (Worcester, Mass.) narė, š. m. rugsėjo mėn. pradžioje įstojo į šv. Kazimiero Seserų vienuolyną, Chicago, Ill. Geros kloties siekiant kilnaus tikslo!

savo mokiniams atsizadėti visko, gi aš esu prisi-rišus prie turtų, linksmybių ir garbės ieškojimo. Jis įsako jiems sekti siaurąjį kelią į dangų, o aš bastaus plačiuoju pasaulio keliu. Jis drąsina juos likti panašiais į Jį—“tykios ir nužemintos širdies,” aš gi mėgstu keltis į puikybę. Šventasis Pranašas ar gi priimtų į savo sekėjų tarpą tokią, kuri yra atsidavus šioms klaidoms?

Ruta: Taip, taip, Magdalena! Jis neatmeta nė vieno, kurs tik atsikreipia į Jį. Ir Jis parodys tau, kaip pakeisti tas klaidas į kilnias dorybes. Jis gi pasakė: “Sveikieji nereikalingi gydytojo; jo reikalauja tik sergantieji.—Aš neatėjau šaukti teisiųjų, bet nusidėjėlių, kad darytų atgailą.”—Eiva, Magdalen, ir skubinkiva! Morta ir Lozorius jau priskaitomi Jėzaus dievotais sekėjais. Ar gi pati neprisidėsi prie jų?—Jis yra netoliese, arti. Tik, žiūrėk! žmonės grūdasi pro tavo daržą miniomis, kai praeina Šventasis Pranašas. Klausykis į minių šauksmus! Esu tikra, jog Jis padarė didį stebuklą ir minios garsiai išpažįsta Jo dievybę ir atiduoda garbę dieviškam Jo asmeniui.

Ivairiais balsais girdėti šaukiant:

Hosana Dovydo Sūnui!

Pagarbintas, kurs pribuvo Viešpaties vardan!
Garbė Aukščiausiojo Pranašui!
Hosana mūsų Karaliui!
Sveikas Dovydo Sūnau!
Didis Pranašas kilo mūsų tarpe ir Dievas ap-
lankė Savo žmones.

(Morta įeina skubomis.)

Morta: Jėzus, Šventasis Pranašas, praeina pro tavo namus, Marija! Išeik ir pakviesk vidun, parodydama Jam savo svetingumą bei vaišingumą.

Magdalena (svyruodama ir žengdama atgal): Morta! juk aš neverta!

*(Lauke pasigirsta giedojimas—“Hosana Dovydo Sūnui”—ir aidas pradžioje girdimas tolu-
moje, kas kart artinasi ir skamba garsiau.—Gie-
dojimo metu matyti estrados gale mergaitės ir
vaikai nešini palmių šakas ir gėles; taip pat ma-
tosi ligoniai, raiši ir neregiai, trokštanti likti iš-
gydytais, ir t. t.—Pasibaigus giedojimui lyg per
rūkus pasirodo Išganytojaus figūra. Šviesos
spinduliai iš už figūros gali suteikti pageidauja-
mo efekto.*

Ruta (žengdama pirmyn): Tas yra didis Pranašas! *(Priklaupia.)*

Morta: Žiūrėk, Marija, Viešpats yra čia ir šaukia tave! Dangiškojo gerumo žvilgsnis Jo veide kviečia tave prisiartinti prie dieviško Jo asmens.

*Magdalena (priklaupdama suglaustomis ran-
komis):* Raboni! Mano Viešpatie!

*(Visi beklūpantieji pasiilieka nulenktomis gal-
vomis iki uždanga nusileidžia.)*

GALAS.

—o—
Harrisono Vytė M. K.

TO-DAY

So here hath been dawning
Another blue day:
Think, wilt thou let it
Slip useless away?

Out of Eternity
This new day was born;
Into Eternity,
At night, will return.

Behold it aforesaid:
No eye ever did;
So soon it forever
From all eyes is hid.

So here hath been dawning
Another blue day:
Think, wilt thou let it
Slip useless away?

IŠ MANO SAKYKLOS

Rašo Kun. Dr. J. Navickas,
Liet. Vyčių Centro Dvasios Vadas.

KAME MANO GYVENIMO LAIMĖ?

3. Išmanymo dorybė.

“būkite tat gudrūs kaip žalčiai ir neklastingi kaip karveliai.” (Mat. 10, 16).

Pirmutinė pagrindinių dorybių yra išmanymas. Sveikas ir tikras protas, vartojamas žmogaus gyvenimo galutinam tikslui atsiekti, yra išmanymo dorybė. Tasai išmanymas žmogui yra visame reikalingas. Taip, pavyzdžiui, karo vadas turi būti gudrus kovos lauke; politikas—tarptautiniuose santykiuose; laivo kapitonas—jūrėse. Bet išmanymo dorybė yra, tartum, žmogaus viso gyvenimo vairsas, kuris vadovauja visą to gyvenimo eigą, kad žmogus, daugomas įvairių nelaimių-vargų, galėtų laimingai pasiekti išganymo uostą.

Išmanymas yra protinė dorybė, kadangi kyla prote, bet taip pat yra ir moralinė dorybė, nes tvarko žmogaus visą dorinį gyvenimą. Išmanymas nėra vien tiktai supratimas, bet ir to supratimo sumanus sprendimas visuose gyvenimo reikaluose. Todėl išmanymas yra, tartum, žmogaus sąžinė, sprendžianti gera ir bloga ir verčianti žmogų daryti vien gera. Kitos trys dorybės be išmanymo išsilaikyti negali. Išmanymas turi nušviesti anų dorybių veikimą: nurodo kelią teisingumui, ribas tvirtumui ir saiką—susivaldymui; vienu žodžiu, išmanymas yra tasai auksinis vidurys (a golden mean), kurio taip ieško kiekviena dorybė, bet kurį tesuteikia vien išmanymas. Iš kur ir yra kilęs lotynų priežodis: “in medio stat virtus” (dorybė terandama kraštutinumų viduryje,—not in excess or defect, but in medium action). Lygiai, nesant kitų dorybių, negali žmoguje išsilaikyti ir išmanymas. Jeigu trūksta teisingumo, susivaldymo, tasai išmanymas siekia blogų įpročių—aklų gašlumų, neteisingų pajamų, ištvirkimo. Čia, žinoma, jau nebus išmanymas, bet klasta (a cunning).

Neišmintingas žmogus ieško savo tikslo klaidingais keliais (goes the wrong way about getting what he wants), ir, žinoma, jo neatsiekia. Jisai nesugeba rasti reikalingų priemonių savo tikslui atsiekti. Išmanymas gi kaip tik tas prie-

mones suranda ir jas suvartoja reikalingam tikslui. Klastingas priemonių vartojimas blogam tikslui yra nedorybė. Šv. Povilas tokį išmanymą vadina “kūno pastanga” (Rom. 8, 6). Neišmintingiausias žmogaus pasielgimas yra tas, kuris pakenkia jo nemirtingos sielos išganymui. “Kas iš viso, nors žmogus ir visą pasaulį įgytų, bet savo sielą pražudytų” (Mat. 16, 26), sako Išganytojas. Neišmanymas, tokiu būdu, yra kiekvienoje nuodėmėje, kadangi kiekviena nuodėmė yra nusigrįžimas nuo savo galutinio Tikslu, bet ypatingai tokiuose pasielgimuose, kame trūksta minties, rimtumo ir apsvarstymo, kaip, paprastai, atsitinka jaunimo tarpe.

Senovės išminčiai sakydavo, kad “geiduliai apsvaigina išmanymą jo sprendime.” Mes tai žinome ir be išminčių pasakymo; tai yra kiekvienos dienos patyrimas. Išsiblaškyimo ar baimės metu mes nesugebame suvokti, susigriebti ką bedarą. Kaip anglai sako: “under excitement we lose our heads.” Šaltu protu ir krauju dalykų apsvarstymas visumet teikia skirtingus davinčius. Žinoti ir daryti yra du skirtingu dalyku. Bet tuodu dalyku eina kartu, kuomet žmogus sveikai svarsto ir dorai elgiasi, net ir staigiais atvejais (does not act on the spur of the moment), tuomet yra pilna išmanymo dorybė. Atsiranda asmenų, kurie pirma veikia, paskui jau svarsto (they act first and think afterwards); jų klaidingas ir negudrus elgimasis yra aiškus (they are a failure in life).

Daugelyje atvejų mes turime vaduotis išmanymu. Čia suminėsiu svarbesnius: 1) sveikatos rūpestingumas, 2) laiko vartojimas, 3) pareigų ėjimas, 4) pinigų išleidimas, 5) knygų skaitymas, 6) draugų pasirinkimas, 7) širdies bei meilės aukojimas, 8) draugijų naudingumas ir 9) pašaukimo pasirinkimas.

1. Sveikatos rūpestingumas. Mūsų priežodis sako: “sveikata yra brangiausias turtas.” Ir tiesa. Kuomet žmogus nesveikas, jam niekas nemielia. Laimingiausias žmogus pasaulyje yra tas, kuris yra sveikas. Jeigu kas, tai jaunimas mažiausia tesirūpina savo sveikata. Neužmirškime, kad dorybė yra vidurinis kelias tarp dviejų kraštutinumų (a medium between the two extremes). Atsiranda, bet ačiū Dievui labai mažai, jaunimo tarpe asmenų, kurie nuolat nusiskundžia nesveikata, nors, iš tiesų, liga daugiau randasi vaizduotėje (imagination), negu tikrelybėje—jisai jaunas yra pasenęs. Anglai tokį jaunikaitį vadina “hipped” (i.e. absurdly anxious about one's health). Bet štai kitas kraštutinumas. Daugelis jaunuolių mano save esą “nemariais” (immortals), visiškai nesirūpindami savo sveikata ir nemanydami, kad jiems kuomet nors reikės mirti.

Toki asmens yra visiškai nerūpestingi ir neat-sargūs savo darbuose, bet ypatingai savo geidulių smaguriuose: velybos valandos (tiksliai sakant,—ankstybos, kai einama gultų po vidurnakčio), svaigalai, nesaikus rūkymas, bet ypatingai Amerikos gyvenimui savas ir anglų kalbai težinomas išsireiškimas—the mad excitement—naikina jaunimo sveikatą, trumpina jo amžį ir užkrečia tą naujai pražydušį žiedą biauromis ligomis, kurios eina paskui per kartų kartas ir užsibaigia nelaimingiausiais išsigimimais.

Take a newspaper in your hands; what do you read there: crime, crime, and once more crime! What is the meaning of such words as rush (that feverish unrest and excitement in daily life), as moonshine, that cursed poison which brings our youth to the grave. That famous song: "Nobody knows how dry I am," should be changed to-day to a new one: "Hail, hail, the whole gang of moonshiners is here to bring our sons and daughters to hell!"—What does party mean? Is it not there that liquor and impurity reign! The burlesque of to-day furnishes enough of the matter to repeat those same orgies in the mad gone parties of our youth.—The reckless auto driving reaps the victims in thousands, just because of the lack of prudence!—The jazz-mania of to-day is the ruin of our families; that happy fireside family life is forgotten. Just lately we read in a California newspaper what has happened there; a girl, 16, Ellingson, killed her mother because she was advised by her to take care of her health and reputation.—The Sumatra, ladies land! No wonder, the young ladies rival with young men in ravenous smoking of tobacco. They even can surpass the fellows in using liquor. Where is decency, where is decorum? What are the consequences of this mad excitement?—it makes youth a nervous wreck both mentally and physically!—Toksai gyvenimas paskui save velka baisiausią pasekmę—nemirtingos sielos praradimą.

2. *Laiko vartojimas.* Mūsų priežodis sako: "laikas yra brangesnis ir už pinigą." Laiką įvertinti tegali tiktai gudrus žmogus. Kaip mūsų jaunimas įvertina ir praleidžia tą laiką galima išreikšti vienu posakiu: "kill time." Jaunikaitis ar mergaitė, jeigu mokėtų branginti laiką, galėtų daug gero padaryti ir sau ir kitiems. Gyvenimas verda, žengia pirmyn—kiek naujų sumanymų, įvairių išradimų ir gerų progų! Užtenka kiek nuo to gyvenimo atsilikti ir jau sunku jį pavyti. Tokį apsileidusį jaunikaitį kiti pajaukia sakydami: "he is a century behind our times." Kaip lengva tas laikas naudingai suvartoti vakarinių mokyklų lankymu, gerų knygų skaitymu;

galima pramokti muzikos, dainavimo. Mergaitėms ypatingai dera mokėti valgių gaminimas, įvairūs rankų darbai, dailės ir meno mėginimai. Galima ruošti vaidinimai, koncertai, dori pasi-linksminimai, kurių pelnas galima skirti geriems tikslams: bažnyčios, mokyklos, salės pastatymui. Šiems visiems mokslams ir paruošimams kaip tik tasai liuosas laikas ir turi būti suvartotas. Kiekvienas žmogus, be jokio skirtumo, turi koki nors palinkimą (a hobby), kuris yra jam Dievo duotas talentas, kad jį galėtų tą savo talentą išvystyti (ne užkasti į žemę) ir tokiu būdu būti naudingu Dievo garbei ir žmonių gerovei. (Every person must make himself useful and not a useless being to his fellowmen and his Creator, because God has a purpose in creating every human being). Turime neužmiršti, kad viena minutėlė negerai sunaudota gali būti nelaime amžinos pražūties.

3. *Pareigų ėjimas.* Kiekvienas žmogus turi savų pareigų, kurias jį turi stengtis gerai atlikti. Neužmirškime niekuomet to gražaus posakio: "duty before pleasure!" Visųpirma žmogus turi atlikti tas pareigas, kurios jį riša su Viešpačiu Dievu. Gudrus jaunuolis visa iš anksto apsvarsto. Nujausdamas, kad jį eidamas į tam tikrą vietą gali nusidėti, gudrus būdamas, tenai kojos nekels. Lygiai gudrus jaunuolis, žinodamas, kad rytoj yra sekmadienis ir reikia būtina šv. Mišių išklausti, eis anksti gultų, kad nepasivėluotų bažnyčion. Be savo dvasios pareigų, kiekvienas turi dar ir savo luomo bei kūno pareigų: gerbti savo tėvus, godoti vyresniusius, rūpintis savo sielos ir kūno reikalais. Išmany-mas tas visas pareigas prisimena ir visas jas sėkmingai atlieka.

4. *Pinigų išleidimas.* Šitoje Amerikos šalyje, kame nežinoma pinigų vertė, sunku apie tai ir kalbėti. Aš manyčiau, kad yra retas atsitikimas jaunimo tarpe, kame pasireikštų šykštumas (avarice), kuris, anot šv. Povilo, yra "viso blogo šaknis" (1 Tim. 6, 10). Bet jaunimas yra žinomas kaip tik tuščias pinigų aikvotojas. Kazin ar daug rastūsi vyčių tarpe, kurie deda savo uždirbtus pinigus į banką. (Aš čia nekalbu apie reikalą šeimynos išlaikymui. Štai Philadelphijoje 16 metų vaikas išlaiko 8 asmenų šeimyną savo uždarbiu. Už tai miesto valdyba jį pripažino "the greatest boy citizen of the city"). Nesuklysiu pasakydamas, kad jaunimo daugumos bankai—tai movie-shows, pool-rooms, dream-lands, jardins des dances, white cities, bet ypatingai vasaros metu—pleasure shores. Dažnai jaunikaitis, sulaukęs 20 metų, 6 metus dirbęs—kaip stovi taip brangus. Tai yra visiškas neišmanymas! Jaunikaitis, įgijęs daugiau proto, no-

rėtų gal ko reikalingo savo gyvenimui išmokti ar nusipirkti, bet už ką? iš kur imsi? Jeigu nelaimės ar vargo, kur tuomet dingti? Neveltui mūsų senelių priezodis sako: "kas netaupo skatiko, tas pats skatiko nevertas!" Aš nesakau, kad jaunimui visai nereikia niekur išeiti, išvažiuoti, pasilinksinti. Anaiptol! Tai visa jaunimui yra būtina reikalinga. Bet štai toji išmanymo dorybė turi ir spręsti pasilinksminimo vietų pasirinkimą. Kuomet yra geras koncertas ar lošimas, kodėl nenuėiti? Juk tai auklėjimo ir lavinimosi proga. Šiaip jau bent kur landžioti yra labai negudrus elgimasis. Jaunikačiai ir mergaitės, neužmirškite vieno svarbaus dalyko—jūs esate lietuviškas, katalikiškas jaunimas. Jūs turite savo parapijas: bažnyčias, mokyklas, sales.

(B. d.)

Du Jaunimo Kongresai

(Tęsinys)

2. Aukštaičių pavasarininkų kongresas.

Išsimiegoję ir truputį atsipeikėję iš nuovargio ir įspūdžių po Mariampolės kongreso, drožkime į tolimuosius aukštaičius. Juos šiuo tarpu užklupsime visus Panevėžy.

1. Aukštaičiai savo kongresui paskyrė net tris dienas (liepos 3, 4 ir 5). Na, tokioms masėms jaunuomenės tai dar net per maža laiko. O juk čia žmonių susivaziavo ne juokais. Tai būriai jaunimo apie iš ketvirtadalio Lietuvos—iš viso aukštaičių regijono. Mariampolėj buvo tik rajoninis kongresas, o kiek triukšmo pridaryta. Aukštaičių regijonas apima 12 rajonų. Del to į Panevėžį suplaukė, suvažiavo, suėjo, subrodėjo uteniškiai, šiaurliškiai, rokiškėnai, biržiečiukai (sako, jie puikiai dirbą lietuvišką alų), linkuviai (o vis delto Linkuvos Dėdės nebuvo), zarasiškiai, kuriuos daug kas pravardžiuoja ežerėniečiais, garsūs senovėj trakėniškiai ir kt. Būčiau pamiršęs Kauno rajoną; o ir jis priklauso aukštaičių, nors, sako, tingiai Panevėžy dalyvavęs. Ir visos tos apylinkės jaunimas vieną gražią liepos 3 d. pasijuto drauge su savo chorais, sportininkais, eksponatais, orkestrais, vėliavomis, plakatais ir kitais jų remestais. Jų suvažiavo šeši ar septyni tūkstančiai. Krokuvą užplūdo vandenys, o Panevėžį pavasarininkai.

2. Bandyk žmogus kur padėti tokią milžinišką štuką. Rask, kad geras, tokią salę, ar bent kluoną, kad galėtų visi sutilpti posėdžiuosna. Reikėjo pasitenkinti Dievo pašiūre, kurios stogas žydrasis dangus. Bet dėkui už toki butą. Iš jo paprastai greit išgyvendina. Paleis čiuirkšlį kitą lietaus vandenėlio, ir nors jis labai sveikas galvai prausti, bet tuoj tave iškraustys iš "pašiūrės" su visais savo kraičiais—kubilačiais. Tokios išgyvendinimo praktikos buvo, rodos, nusižiūrėjęs ir Kaunas. Ir jo patys garbingų garbingieji piliečiai, sako, ėmė leisti vieną kitą kibirėlį pamazgų pilietėms į kasas. Ir vaistas, sako, esąs radikalus. Nors inamiams jis drąsiai atstotų perfumas, odekolonus ir kitus panašius skystimėlius ar košeles, bet, sako, jie tuoj išsikrausto iš buto. Butų savininkams rekomenduotinas toksai receptas, pagal kurį vaistų galima gauti kiekvienoj kiauiliastatinėj ar tam tikruose indeliuose, į kuriuos kartais moterėlės, pačios nesuprasdamos jų reikalą, sviestą sudeda...

Pavasarininkai žinojo, kad tokios priemonės išgyvendinti iš Dievo pašiūrės šiomet ypač greitos, ir del to

Turite savus reikalus, paruošimus: koncertus, vaidinimus, balius, šokius. Čia jūsų vieta! Ne-neškite savo uždirtbo cento svetimiems, kurie už jūsų pinigų dažnai jums teikia purvą ir nuodus. Savo pinigų rinkite sau. Tie visi dešimtukai ar kvoteriai, parapijų ar savų draugijų izdan surinkti, bus jūs pačių ir tai jūsų reikalams suvartoti; be to, tokiuose paruošimuose galite būti tikri, kad gausite savo pinigų vertę—niekas nesuterš jūsų doros. Grįždami namo iš tokio pasilinksminimo, visumet turėsite tyrą sąžinę ir jūsų širdis bus pilna skaistaus džiaugsmo, kurį tegali jaunai grynai širdžiai teikti Dievo malonė; tai yra išmanymo dorybės vaisiai.

pasiskirstė į atskiras grupes, vadinamas sekcijas. Susidarė visuomenės mokslų, abstinencijos, spaudos, mokslo ir meno, vyrų, mergaičių sekcijos ir kitokiais dar vardais būrelių. Ir tose sekcijose jie dirbo pirmą ir antrą dieną. Tai buvo jų vidaus reikalų, šiandieniškai tariant, politika, todėl jos ir nesvarstysime. Kas ją domėtusi, tesikreipia į pavasarininkų vidaus politikos veidrodį "Pavasari." Pasiziūrėkime tik tai to, ką jie parodo viešai, kur išeina su savo darbais į užsienių rinką (vis diplomatiškai šneku). Ir to mums dar per daug. Jau matėm daug pavasarininkų eksponatų Mariampolėj, tad čionai kreipkime akis tik į tai, kas naujo. Visur tik paviršium, tik po truputį, kad akių nepaskaudėtų, o man rašalo nepritruktų...

3. Galas—darbų vainikas, sako rusai. Tad važiuokime tik į kongreso galą.

Kitus kalbinu tik į pabaigą,—mat, aš pats taip padariau, ir vis delto pilnai patenkintas tuo, ką viena diena mačiau...

Liepos 4 d. pavakare konduktorius šuktelėjo: "Važiuojam!"—ir nepasijutom, kaip beerzėdami gerą kompaniją, atsidūrėm Panevėžio stoty. O čia, brač, ermyderis irgi nemažas: vieni atvažiuoja, kiti išvažiuoja; chorai dainuoja, tvarkdariai šūkuoja,—niekas nė nemano, kad jau pusė pirmos labo ryto.

Jau rytas, o dar mes nepalinkėjom patys sau skanaus apetito vakarienei. Mūsų vidurių ministeris tik siunčia notas, kad greičiau būtų importuota kokis pusiasvaris kumpio į odinės tarbos karalystę. Nors su savim bufetų nesivaziuojom, bet tranzito keliu importavau iš Panevėžio stoties bufeto.

Susidarė studentų kompanija ir nagi studentiška skandalyti: valgo, geria ir dainuoja, maršiuoja per miestą žąsele, ir vėl dainuoja, ateina po langais ir vėl serenadas traukia. Ką gi—studentas toks Dievo padaras, kurio nei užrėksi, nei vadelėm užtrauksi—jis savo ir gana. Apie 3 val. ryto nutraukėm naktigulto.

4. Rytą pasidairiau po Panevėžį. Ot, provincijos miesčiokas ištysęs, kaip ubago tarbos saitas. Bandomi į provincišką idilę įbrukti vieną kitą trobesių eilę buržuizko, miesčioniško fasono. Rodos, tai didelis puikus, švarus miestas in futuro. Tik Nevėžio aš jam pavyzdžiu, kuris, dėja, prie miesto yra apleistas, apipelkėjęs, kaip ir visos mūsų upės, upeliai.

Pasivalkiojęs po gatves, susiradęs pusrytėlių kažkokiam centraliniam klūbe, kurs ištikro yra gražus,

JONAS IR LIUDVIKA RAČKAUSKAI

š. m. birželio mėn. 30 d. šv. Jurgio bažnyčioje, Chicago, Ill., kun. V. Slavyno surišti amžinuoju moterystės ryšiu. Jaunavedys priklauso prie keletos katalikiškų draugijų, gi pasižymėjusi didžiu darbštumu jaunoji—Liudvika Tyrūnaitė-Račkauskienė—yra baigusi Valparaiso High School, uoli Giedrininkų organizacijos narė, eina L. Vyčių 112 kp. ir Moterų Sąjungos 21 kp. raštininkės pareigas. Ilgiausių metų ir daug laimės jaunavedžiams!

švarus, nutraukiau prie bažnyčios, kur jau rinkosi vėliavos po vėliavos, grūdosi žmonės, kaip į didžiausius atlaidus.

Ir iš tikrųjų čia buvo atlaidai didesni už bet kokius kitokius atlaidus. Pamaldų net nebuvo galima padaryti bažnyčioj. Susiruošta šventoriuj. O ir čia žmonės dar kamšėsi, kaip silkės statinėj.

5. Meldėmės ar nesimeldėm, ar žiūrėjom kaip kiti meldžiasi, bet pamaldos praėjo ir reikėjo demonstruoti savo jėgas. Gavom pamandrovoti po Panevėžio slauną miestą.

Vėliavų eilės, žmonių minios, dulkių debesys; ir eina miesto gatvėmis: eina Seimo pirmininkas, eina ministras, eina profesorai, studentai, kunigai, mokytojai, moksleiviai, kaimų ir miestų jaunimas, vadai ir vedamieji. Einam ir dainuojam, o keli pavasarininkų orkestrai tik pučia dūdas, tik ploja būbnus.

Procesijos ilgumas—net nusibodo laukti, kol praėjo: čia vienas rajonas, čia kitas; čia tų kuopų, amžindie, negirdėtų vardų.

O karštumėlis, karštumėlis! Retas kuris išnešė marškiniuose sausą siūlo galą.

Pakeliui prakalbos, sveikinimai. Kalba ir sveikina Panevėžio burmistras, Seimo pirmininkas, vidaus reikalų ministeris, S-gos pirmininkas. O anksčiau ir vėliau kiek gauta pasveikinimų nuo respublikos pasaulinės ir dvasinės vyriausybės, nuo organizacijų, nuo veikėjų... et, užmigs ir pats ir kitus užmigdysi, kol jų vardus beišskaitysi.

6. Žmonės dairosi į manifestantus iš šalių, žydelliai dirščioja iš balkonų, pro langus. Ugi, štai nukabinę nosis per balkono kraštą ir keletas sutvėrimų, lyg panašių į studentus, o čia, va, pakrūmėje bestypšas ir vienas kitas studenčiokas.

Žiūriu, mano bendrakeleivis ir patempė lūpą.

—Koks tamsta uodas igėlė?—klausiu.

—Štai, kuris,—kryptelėjo veidu studenčių link,—kodel jos negal prisidėti prie jaunimo? Ko jos spokso, kaip Olimpo deivės?

—Olimpo deivės? tu girdėjai šičia!—pamaniau sau,—ne, brolau, tu klysti,—vis ieškojo atsakymo savo bendrakeleiviui. Aha...

—Tai, matai, tamsta, niekis. Taip ir reikia. Juk jos atvažiavo specialiai papildyti žiopsotojų būrius... Juk reikia ir publikos. Kas bežiūrės ir besigērės, jei visi demonstruosim...

Bet mano bendrakeleivis manęs nė neklausė ir tęsė toliau:

—Argi jiems būtų gėda eiti su kaimo jaunimu? Štai, čia Seimo pirmininkas mina dulkėtus akmenis, čia ministeris braukia aprasojusią prakaitu kaktą, čia kiti ponai ir neponai...

—Ne, ne, ne... tamsta! Čia visai svarbios, labai ir labai svarbios priežastys. Tamsta, tikėk, jos neturi laiko dalyvauti demonstracijoj. Tik pasižiūrės dabar ir turi bėgti į darbą...—Kokį darbą—pamaniau sau; na, vistiek kokį, kad tik išteisinčiau:—Matai, tamsta, artinasi pamažu mokslo metas, tad reikia susirūpinti... jos dabar bėgs rašyti prašymus į bankus, ministerijas, fondus ir kitas vietas, kad gautų stipendiją. O tai didelis ir svarbus darbas.

Dar tamstai negana. Štai, anas vaikas, žiūrėk, net prisimerkęs galvoja, kaip vaizdžiau ir baisiau aprašius studentų vargai laikraščiuose.

Arba, va, Marcelikės tokios baltelytės rankelės, o kakliukas—kaip gulbės pienas. Tik pamanyk, tamsta, kuo virstų jos kūnelis, jei ji išėitų į saulę į dulkių debesis. Dar nesveikatą įgautų. O juk tamsta žinai, kad mens sana yra tik tada, jei corpus sanum est.

Man rodos, kad aš jį įtikinau. Jis nutilo...

7. Einam į sportą. Lendam, lendam iš gatviukės į gatviukę ir atsidūrėm prie Nevėžio didelėj lankoj. Perėję lieptu Nevėžį, patekom į gražią aikštę. Iš vienos pusės Nevėžis, iš antros miškas. Čia įtaisyta aikštė sportui, estrada dainininkams.

Šimts pypkių, gražus kampilis! Sako, šis sklypas pačių Panevėžio rajono pavasarininkų. Matai! O kodel sąjungos centras neturi tokio sklypo? Tiesa, jis nėra, rodos gavęs ne tik jokie žemės sklypo, bet jei pasitaiko žemių panagėse, ir tos ne jo,—turi grąžinti.

Sioje puikioje aikštėje susirinko sportininkai, o publika išsitausė ant suolų, prie medžių, pievutėj. Sportuoja.

8. Svilino, kepino saulę per dieną. Devynis prakaitus kiekvienam išspaudė. Gerklė džiūsta, kaip žuvis be vandens. Pasipinigavo tą dieną aukštaitės karabelininkės už savo darbo kvasą, kurio jos buvo atsivežę po didžiulę bonką.

Ne prieš gerą tokia tvanka. Apsitraukė dangus, sudundėjo perkūnai—ir kad pagaus lyti, kaip iš maišo. Mat, įnamius varo iš Dievo pašiūrės.

Publika neišturėjo "išgyvendinimo represijų" ir sugrėjo į mišką po medžiais. Pritrūko skėčių ir paltų. Kad ir pataikė lietutis kaip tik pačių skaudžiausiu mo-

mentu. Mergaitės apsitaisiusios lengvai. Po lietaus jos, kaip vištelės, sušlapusios.

O sportininkai nieko neboja—mat ne taip greit išgyvendinami įnamiai. Kazin ar jie neišsikeltų iš buto, jei jems savininkas kasdien po pusgorkių įvairiausių skystimėlių pliupteltų į “priešeską”?

Jau tiek vandenėlio, kad visoj aikštėj beliko tik viena bala—iš pradžių jų buvo daug. Kad pliaukštels futbolą į balą, tai kaip granata kad sprogo—tik tyška į visas puses purvynai.

Sportininkai vis tiek straksi, šokinėja. Ir kaip jie nešokinės; permirkę, sušlapę imtų tuoj dantimis kalinti ir būtų caput. Tad nors perkūnas spirtų į futbolą, jų neišgąsdins; pasiims jie naują...

Sportininkų buvo daug—apie 120—ir gerų, miklių sportininkų. Vyrų buvo ar 80, o mergaičių—40. Visi mikliai sportavo. Tik tas lietutis nelabasis gerokai trukdė.

Kai kuriose savitarpinėse rungtynėse viršų ėmė svečiai mariampoliečiai, bet vis delto ir vietinių yra stiprių komandų.

Sportininkams dovanoms Ūkininkų S-gos centras paskyrė 500 litų. Pavasarininkai būtų neprotestavę, jei ir skyriai būtų po šiek tiek “pasiturbaciję.”

9. Paroda tikrai verta parodos vardo. Keli kambariai prikabinėti, pridėstinėti, pristatinėti įvairiausių pavasarininkų bei pavasarininkų rankdarbėlių. Gražiausių yra rankšluosčių. Gaila būtų nusiprausius tokiais ir nusišluostyti.

Žmonės žiūrinėja, gėrėsi; kiti nusiperka po juostą ar austinį perkaklį, kad turėtų kuo pasirodyti parvažiavęs į namus. O iš tiesų ir spekuliantas būtų čia gera biznį padaręs. Perkaklių galėjai gauti puikiausių po 6 litus, o Kaune, rodos, 12 ar 15.

Parodos jury komisija už geriausių eksponatus davė premijas. Bet tų eksponatų buvo tiek daug gerų, kad komisija neturėjo nė tiek premijų ir nežinojo, kam duoti, kad nenuskriaudus kitų. Ir kur gi nepritruks premijų, kad eksponatų buvo apie 5,000.

Bravo Panevėžio, Utenos, Zarasų, Rokiškio, Šiaulių rajonams. Jie daugiausia ir gražiausių eksponatų pristatė. Kai kurių rajonų valdybos, sako, vietoj eksponatų pačios save vos pajėgusios pristatyti. Bet joms už tai niekas nedavė medalių net gručkinių...

10. Vertingiausias, ką Panevėžys parodė, tai jų dainos. Negalima apie jas be entuziazmo kalbėti. Tai tikras perlas, kuris papuošė ne tik Panevėžį, bet visus aukštaičius, visą “Pavasario” sąjungą ir visą Lietuvos jaunimą.

Dainų šventė tęsėsi dvi dienas. Paspėjau tik į antrąją. Dainavo jungtinis choras ir atskiri chorai konkursui. Viso buvo 16 chorų su 730 dainininkų. Ir visi jie kad truktels, diriguojami Likerausko ar kun. Butvilos, net kvapą užspaudęs klausai. Su tokiu choru bet kur pasirodyti būtų negėda.

Atskirų chorų konkurse ypatingai akysna krito Utenos choras, kun. Butvilos diriguojamas. Kun. Butvila tikrai Dievo duotas dirigentas. Jis, rodos, traukte ištrauks balsą ir iš žuvies. Jo rankose choras,—kaip smuikas: gražus susidainavimas, geri balsai, pianissimo ir fortissimo—viskas jam gerai išeina. Tokio choro gali pavydėti kitos kuopos ir rajonai.

Gerai pasirodė ir kiti chorai. Matyt, aukštaičiuose daina gerai pakilus. Ir sunkiai gaus padirbėti tie, kurie norės dainomis aukštaičius nukonkuruoti.

Aukštaičiai net ir dainų teisėjais pasikvietė neprastus žmones: p. p. Naujalį, Bražį ir Kačanauską.

Kiek mariampoliečiai man padarė išpūdzio savo gyvaisiais paveikslais, tiek aukštaičiai savo dainomis. Ir vieni ir antri atsistojo deramoj Lietuvos jaunimui aukštumoj. Bravo pavasarininkams dar kartą vieniems už gyvuosius paveikslus, antriems už dainas...

11. Vakare, prietemoj, prie šventoriaus kongresas

baigiamas. Čia vėl susirenka vėliavos, rajonai, kuopos, gyvieji paveikslai, raiteliai.

Eina diplomų, dovanų išdalinimas, paskutiniai pasveikinimai ir atsiveikinimai.

Jaunimas triukšmingai, entuziastingai šūkauja. Duodamas diplomą už gyvąjį paveikslą, tokį pat kaip Mariampolėj, “Pavergtoji Vilnija,” kur ant Vilniaus pilies plevėsuoja baltojo aro vėliava.

— Valio Lietuvos sostinė Vilnius!—sužia jaunuo-
menė.

— Šalin baltasis aras!—pagriebia šauksmą minios.

— Valio šauliai už Vilnių—sužė, sušūkavo, užgaudė jaunuo-
menės krūtines. Ir šauliai vikriai šoko į Gedimino pilį; sutrioškėjo, supoškėjo—ir aro vėliava vartos žemė.

— Valio trispalvė Gedimino pily!—aidi galingi balsai. Ir jau aro vietoj stovi Lietuvos vėliava.

Duok Dieve, kad greičiau ateitų toji valanda, kada toji pati jaunuo-
menė gaus parodyti, jog ji ne žaidžia, bet gyvena, jaučia ir kenčia...

Darbai eina galop. Savo darbus pavasarininkai užbaigia bažnyčioj, kur Žemaičių vyskupas užgieda “Te Deum laudamus.”

12. Vienuoliktą val. vakaro viskas baigta. Renkasi vėl jaunimas į savo namus, gimtuosius kampelius krutėti, triusėti, kad vieną gražią dieną vėl parodytų kas jie per vieni, ko nori, ką turi padarę.

Eilę kongresų jie jau parodė. Visuomenei belieka vertinti pavasarininkų darbai. Ir vertinimas čia esti tik dvejopas: už ar prieš. Vieni laukia iš tokios jaunuo-
menės valstybės laimės sprendimo, kiti sako, kad toji jaunuo-
menė esanti labiausiai neišlavinta, didžiausia obsku-
rantė, ergo ji Lietuvai žuvusi. Aš tikiu, kad tos galvos, kurių rankos parašė tuos antruosius žodžius, pačios netiki savo tvirtinimu. Bet tai jų sąžinės dalykas.

Praeitį jau parodė, ar pavasarininkų jaunuo-
menė verta tikro Lietuvos vaiko vardo. Kurių neįtikino pra-
eitį, neįtikins nei ateitis. Aklam visvien: ar saulės ar lempos šviesa. O pavasarininkai, nebodami šūkavimų “už” ar “prieš”, ėjo, eina ir eis ten, kur jie privalo eiti.

J. A.

(Iš “Lietuvos.”)

Pastabos ir Apžvalga

L. Vyčių Centro Valdybos posėdis. Ši mėnesį paprastasis Centro Valdybos posėdis del kvorumo trūkumo neįvyko. Jo vietoj numatoma “extra” posėdis. Laikas ir vieta Centro Valdybos ir komisijų nariams bus pranešta laiškais.

Vyčių darbymečiui artinantis. Vasara—išvažiavimų, piknikų bei atostogų metas—baigiasi. Prasideda vyčių darbymetis. Kad geriau prisirengus prie rudens ir žiemos darbų, daugelis kuopų ir apskričių jau iš anksto tiesia planus. Čia kaip tik pravartu neužmiršti šių metų Vyčių seimo nutarimų, kurie turi sudaryti vyčių darbų branduolį. Visi vyčiai, o ypač kuopų ir apskričių valdybos, tuos nutarimus privalo gerai įsi-
dėmėti ir vykdyti.

Naujų narių vėjus. Kaip tenka neoficialiai patirti, Vyčių naujų narių prirašymo vėjų Centro Valdyba ketinanti pradėti 1926 m. sausio 1 d.

Vajus tęsis 3 mėnesius. Su šiuo vajumi taip pat manoma sujungti ir pašalpos skyriaus vajų.

Spaustuvės skolų likvidavimo reikalu. Sulig šių metų Vyčių seimo nutarimu, kuopos ir apskritys yra kviečiami prisidėti prie Vyčių spaustuvės skolų likvidavimo reikalo. Chicagos Apskritis jau surengė pikniką, kurio pelną skiria tam tikslui. Rimtai apie tai galvoja Naujosios Anglijos Apskritis. Taip pat gauname žinių, kad jau ir atskiros kuopos yra nutarusios surengti po kokią nors pramogą—teatrėlį, bazariuką, šokių—spaustuvės skoloms sumažinti.

Bet neatsidėkime vien kitais. Visi turėtų stoti į pagelbą Centru. Juo labiau, kad tai nėra prievartos, bet geros valios ir laisvo pasiryžimo darbas.

Lietuvos vyskupai Amerikoje. Ateinančiais metais birželio mėn. 20-25 dd. Chicagoje įvyks Eucharistinis Kongresas, į kurį tikimasi suvažiuos iš viso pasaulio virš 1,000,000 žmonių. Tai būsianti milžiniška katalikų iškilmė, kokią pasaulis vargu yra matęs. Kaip pranešama iš patikimų šaltinių, šiame Eucharistiniame Kongrese dalyvausią ir Lietuvos vyskupai.

Lietuvos Seimo atstovo paskaita. Š. m. rugpiučio mėn. 28 d. gerb. kun. A. Šmulskštys, Lietuvos Seimo atstovas ir Kr. Demokratų partijos pirmininkas, didžiulėje Lietuvių Auditorijoje Chicagoje laikė paskaitą, kurioje buvo nušviesta dabartinė Lietuvos užsienio ir vidaus padėtis. Nežiūrint didelio karščio, žmonių į paskaitą tiek suėjo, jog daugeliui dėl vietos trūkumo teko nuo svetainės durų grižti namo.

Nors paskaita tęsėsi apie 2½ val., vienok susirinkusieji visą laiką klausėsi gerb. atstovo giliausiu atsidėjimu. Pagalios, susirinkusieji sukėlė gerb. atstovui ir dabartinei Lietuvos vyriausybei trukšmingas ovacijas.

Kaip "mizernai" atrodo, palyginus su šiuo tūkstantiniu susirinkimu, š. m. liepos mėn. 17 d. Chicagos social-liberalų sušauktas "milžiniškas" mitingas, kame iš pradžių dalyvavo apie pora šimtų žmonių, o vėliau, prieš Lietuvos vyriausybę protesto rezoliuciją balsuojant, ir dar mažiau.

Lietuva tai politinių paskalų kraštas—taip sako Dr. Karl Voss, Vokiečių Ost Express telegrafo agentūros savininkas ir vienas žymiausių laikraštininkų. Jisai nesenai savaitę laiko viešėjosi Kaune, o savo įspūdžius dviem atvejais plačiai aprašė didžiausiam Vokietijos laikraštyje "Berliner Tageblatt." Apskritai imant, jo pastabos apie Lietuvos vidaus krašto gyvenimą ir jo visapusi progresą yra džiuginančios. Vienok vie-

nas dalykas, kuris tam tikrame laipsnyje gali pakenkti pasitikėjimu Lietuva,—tai įvairios apie Lietuvą paskalos, įvairių nusiminėlių ir šiaipjau Lietuvos ar jos vyriausybės priešų sufabrikuotos.

Čia tuo reikalu dedame vieną Dr. Voss'o straipsnio "Litauens innere Entwicklung" (Lietuvos vidaus vystymasis) charakteringesnę ištrauką:

"Lietuva—tai yra politinių paskalų kraštas. Paskalų gausumas yra nepaprastas ir jos gauna tiesiog fanatistiško maštabo. Jei šioms paskaloms tikėsi, tai išeitų, kad kraštas valdomas yra nesąžiningų biznierių grupės, kuriems valstybės gerovė nerūpi ir kurie nesiekia nieko kita, kaip tik aprūpinti save ir savo šalininkus visomis tomis gėrybėmis, kurias pavyksta įsigyti, turint savo rankose valdžią. Nuolatos ir su visomis smulkmenomis galima Kaune išgirsti, kaip šis ministeris arba ans valdininkas praturtėjęs, atidavęs valdžios užsakymą užsienio firmai už nepaprastai aukštą kainą, arba per trečius asmenis įsigijęs fabriką, tuojau ėmėsi apsaugoti "savąją pramonę", didindamas muitą ir parūpindamas fabrikai valdžios užsakymu. Arba graudžiai skundžiamasi, kokiais neleistiniais būdais naudojamos valstybės politinėmis ir ekonominėmis jėgoms priemonėmis sustiprinti valdančiųjų partijai ir jų vadų pozicijai. Galima išgirsti ir tokią nuomonę, jog visas kabinetas žymiaame laipsnyje priklauso nuo "Lietuvos Stinneso"—pono Jono Vailokaičio, kuriam priklauso "Ūkio Bankas" ir visa eilė pramonės įmonių. Pažymėtina taip pat, kad apie šį vyrą, kuris Lietuvoje yra, taip sakant, legendarinis asmuo, vieni pasakoja, jog jis esąs turtingiausias ir galingiausias visoje valstybėje žmogus, tuo tarpu, kai kiti tvirtina, būk jis iš tikrųjų jau senai būtų buvęs subankrutavęs, jei valstybės išdas ne būtų suteikęs jam taip aukštą kreditu, jog jis (išdas) esąs priverstas ir toliau jį remti.

"Politinės paskalos skleidžiamos daugiausia tu pačių pesimistų, kurie netiki ir į tautinę Lietuvos konsolidaciją, nors pastaroji, kaip nesenai matėme, be abejonės, nuostabiai greit ir toli yra nužengusi pirmyn. Ir, jei smulkiau panagrinėti tas paskalas, tai pasirodo, jog jos nėra paremtos įrodymais, nėra tiek realės, kad duotų opozicijai progos padaryti žygių Seime arba kelti dalyką spaudoje. Juk ir savaime aišku, kad valstybė negalėtų būti valdoma, jei visa esama sistema iš tikrųjų būtų tokia nesąžininga, kaip kad nori Kauno Don Basilio's'ai."

Vaičkaus teatro Chicagoje atidarymas įvyko Hull House teatre š. mėn. 13 d. Buvo vaidinta žinoma Keturakio komedija "Amerika Pirtyj" ir vieno akto komedija-farsas "Apdraustoji žmona." Pertraukų metu vargonais grojo muzikas kompozitorius p. A. Pocius. Publikos atsilankė pilnas teatras. Nesigilinant į smulkmenas, reikia pasakyti, kad teatro atidarymo iškilmės pavyko visais atžvilgiais. Gerų sėkmių p. Vaičkaus teatrui ir ilgainiui!

Atmainos redakcijoje. Vieton išvažiuojančio iš Chicagos M. Bagdono, "Vyties" redaktorium yra pakviestas Pranas Zdankus, pirm poros metų buvęs "Draugo" red. narys.

: SPORTAS :

L. VYČIŲ CHICAGOS APSKRIČIO B. B. LYGOS STOVIS.

	W	L	Pct.
NORTH SIDE	12	2	.858
CICERO	12	3	.800
PROVIDENCE	11	4	.733
WEST SIDE	10	4	.714
MARQUETTE	6	8	.429
PULLMAN	4	10	.286
BRIDGEPORT	1	13	.071
TOWN OF LAKE	1	13	.071

* * *

North Side supliekė Cicero (5—3) ir laimėjo L. Vyčių čempionatą.

North Side sporto mėgėjai turėjo progos matyti 11 gan įdomių žaidimų, bet jie tiek entuziazmo nesukėlė, kaip rugp. 16 d. žaidimas tarp North Side ir Cicero svaidininkų. Šis žaidimas ir nulēmė, kuri yra geriausia svaidininkų kuopa L. Vyčių lygoje.

North Side ratelis, kuris jau yra 4 metus lygoj, šiemet ypač gražiai pasirodė. Iš pradžių buvo įsitikinta, kad stipresnių žaidėjų, kaip jie, nėra, nes jie kiekvieną kuopą sulupo. Tik West Sidiečiams teko laimėti vienas žaidimas, kurį North Sidiečiai dėl blogo žaidimo, o ne dėl perdidelės kompeticijos, pralaimėjo.

Ciceriečiai pralaimėjo du žaidimu, vieną po kito, pradžioje sezono. Po to niekas negalėjo jų sulaukyti. Dėl blogo oro North Sidiečiai negalėjo anksčiau su jais žaisti.

Lincoln Parko žaismavietė turi 8 "diamonds." Tečiaus, nuvažiavus žaidimo pamatyti, rodėsi, kad tik vienas žaidimas tėra, o faktinai visi "diamonds" buvo užimti žaidimais, bet visa minia sporto mėgėjų žiūrėjo North Side—Cicero bežaidžiant. Nors tikro žiūrėtojų skaičiaus nebūtų galima įspėti, bet reikia manyti, kad jų buvo tarp 5 ir 8 tūkstančių.

Na, ir prasideda žaidimas. Managerius Antanavičius North Sides "pičerių" paskiria mažą Petrą Beržinską. Gi Ciceriečių "pičeris"—S. Kupernavičius. Pirmoje atmainoje nė viena kuopa nieko nepadaro. Gi antroje—Ciceriečiai gauna vieną išbėgimą. Trečioje atmainoje North Sidiečiai irgi gauna vieną išbėgimą. Ketvirtoje—Ciceriečiai gauna du išbėgimu. Bet North Sidiečiai 4-toje atmainoje gauna 1, o penktoje—du išbėgimu, ir jau North Sidiečių viršus. P. Beržinsko geležinė ranka ir jo apskrus metimas sulauko Ciceriečius likusiose 5 atmainose. North Sidiečiai 8-toje atmainoje vėl padaro vieną išbėgimą. Tuo ir baigiasi žaidimas: vieni linksmi, kiti nuliūde. North Sidiečiai laimėjo delto, kad jie sudėtinai pasirodė geresni žaidėjai. Ciceriečiai padarė 12 kirčių, o North Sidiečiai—8. Bet North Sidiečiai sugebėjo kirčių gauti kada jų labiausiai reikėjo. Šio žaidimo laurai priklauso visų pirmą manageriui Antanavičiui, o paskui likusiems žaidėjams.

NORTH SIDE	AB	R	H	E
Pranauskas, cf	5	0	0	0
Andruškevičius, ss	4	0	2	0
Drazdauskas, lf	4	1	1	0
Kalainis, 3b	4	0	1	0
J. Beržinskas, c	2	0	1	0
Laurentas, 2b	4	1	0	0
Stanevičius, rf	4	0	1	0
Kaminskas, 1b	4	0	0	1
P. Beržinskas, p	4	2	1	0

38 5 8 1

CICERO	AB	R	H	E
Greben, ss	5	0	1	1
Mažintis, lf	5	0	1	0
P. Kupernavičius, cf	4	0	2	1
B. Janosky, 1b	4	0	0	0
S. Kupernavičius, p	4	1	2	0
Krenc, 3b	4	2	3	0
W. Janosky, rf	4	0	3	0
Kiškūnas, 2b	4	0	0	1
Gražulis, c	4	0	0	1
Petrauskas*	0	0	0	0

38 3 12 4

CICERO	0	1	0	2	0	0	0	0	0	—3
NO. SIDE	0	0	1	1	2	0	0	1	x	—5

2-base kirčiai: Andruškevičius, 3-base kirčiai: Krenc, Drazdauskas. Strike outs: P. Beržinskas, 7; S. Kupernavičius, 14. Base on balls: S. Kupernavičius, 3. Hit by pitcher: S. Kupernavičius, 2 (Laurentas, Drazdauskas). Earned runs: North Side, 3; Cicero, 2. Teisėjas: K. M. S.

* * *

Providence—20; Pullman—3.

Providence supliekė Pullman gaudami 17 kirčių, kurių 3 buvo home runs: F. Laurynaičio, Zaringo ir Beveršio. Iš šių kirčių į septynias atmainas gauta 20 išbėgimų. Šurna metė gražiai. Jis davė 35 kuopai tik 5 kirčius ir 3 išbėgimus, kurių du buvo home runs. Juos padarė Skačkauskas ir Dvellis.

PROVIDENCE	AB	R	H
Kondokas, c 2b	5	4	2
Martinonis, cf	4	2	2
A. Laurynaitis, 1b	3	2	1
F. Laurynaitis, lf	5	2	3
Smitas, 3b	5	1	2
Zaringas, rf	5	2	1
Butner, ss	3	2	2
Beveršis, 2b c	4	3	2
Šurna, p	4	1	2
Vainauskas, cf	0	1	0

39 20 17

PULLMAN	AB	R	H
Extin, cf	3	0	0
Dvellis, p c	4	1	1
Skačkauskas, c p	4	1	2
Stankus, ss	2	0	1
Gricius, 3b	3	0	0
P. Kaliečius 2b	3	0	1
Krasauskas, 1b	3	0	0
Wallick, lf	3	1	0
B. Kaliečius, rf	3	0	0

28 3 5

PULLMAN	0	0	0	0	0	1	2	—3
PROVIDENCE	4	3	4	5	0	4	x	—20

2-base kirčiai: Stankus, Šurna. 3-base kirčiai: A. Laurynaitis. Home runs: Dvellis, Skačkauskas, F. Laurynaitis, Zaringas, Beveršis. Strike outs: Šurna, 8; Dvellis, 4; Skačkauskas, 2. A. M.

* * *

Lygos rekordai.

Pereitais metais Town-Lake buvo vienintėlis tymas, kuris per ištisus metus nepralaimėjo daugiau kaip viena

žaidimą. North Side nepasiekė to rekordo, pralaimėdami antrą žaidimą Ciceriečiams.

Jurgis Daugirda, North Side metikas, 1922 metais išstraikavo 22 Roselando svaidininkus viename žaidime. S. Kupernavičiui nedaug tereikėjo perviršinti šį rekordą, kai išstraikavo Providence 4 kuopos 21 svaidininką.

Jurgis Daugirda, North Side metikas, taip pat iki šiol laikė rekordą, duodamas Roselandui tik 2 kirčius 1922 m. žaidimų sezone, bet šį metų šį rekordą sulygino B. Krivickas, Marquette 112 kuopos metikas, duodamas Bridgeporto 16 kuopai tik 2 kirčius.

Mūsų lyga taip sustiprėjo ir Lietuvos Vyčių vardas taip pragarsėjo, jog net lenkų laikraščiai netvėria neraše apie mūsų žaidimus. Rūp. 18 d. "Dziennik Związkowy" įdėjo labai gražų rašinėlį apie North Side—Cicero žaidimą. Rašinėlis buvo net pusės špaltos ilgumo.

Atrodo, kad jei Vyčiai turėtų baseball parką, tai nemaža pasipelnytų. Sulig lenkų laikraščio, North Side—Cicero žaidime buvo virš 5,000 susirinkusių sporto mylėtojų. Tai būtų buvę pelno! Nelyginant lapė kūma, prie vynuogių neprieina, o purtosi, kad kartūs.

S. Kupernavičius, neabejotinai, yra geriausias lygos svaidėjas (pitcher). Jo kairi ranka išstraikavo 118 svaidininkų 9 žaidimuose. Išlaimėjo 8 žaidimus, o pralaimėjo —viena. Al. M.

* * *

WEST SIDE, CHICAGO, ILL.

Our Twinkling Stars of the Diamond Reviewed by "S A M"

Our ball team did so well this year that we think a little write-up is due each man. This report will give those worthies who were unable to attend any of the games and lend their moral and vocal support to the team's success an idea of what a scintillating team Council 24 had.

Our romantic pitcher, Al. Venckūnas, acquires the handpainted smile for being wide-awake and on the job. Long on brawn and short on strategy, he shattered the hopes of his opponents as he pushed the pill across the pan. "Butch Norvaish" should be given credit for "catching on to Al's stuff" and holding it over the rubber.

Of keystone importance was Mike Tarulis the long, lanky first-sacker with the grin, who "picked 'em and put 'em out." Conducting the half way house behind Al was our peppy cigarette custodian Pete Zaur. Pete is not required to rest up on the cigarette coupons he gets when holding down a desk. He is a great player and a good sportsman.

Clem played a jumpy game. At times it seemed that no ball could pass over him. Then again, he would let the ball jump all around him. Perhaps he will star in the checker team this winter. He earned his position, however, by many fortuitous plays he handled with brilliance.

The real surprise of the season was Ray Meldazis, covering the third pillow. Considering his age we scarcely suspected that Ray could play fast ball, but he fooled us. He was right on his toes, hitting and fielding with the rest of the team, as good as any of the younger fellows.

Ollie, one of the stars of the team, was on the bench most of the time with a couple of cracked chest supporters and strained glory retainers. Better luck next time old boy!

The Outfield must not be forgotten. We always agreed that it was the strongest section of the team, and it proved that it couldn't be beat. Our fighting man-

ager Kalla and Jiggy-Boy Dačiolas switched back and forth in the right pasture, while Laucius had a lease on the center garden and nobody kicked so long as he picked the apple from the sky. Then there was that high, hungry-looking Gataveckas. When not breaking bats he was pulling the horsehide from a rafter somewhere in the left field.

Honorable mention must be allotted to our reserve forces, Kirshas, Grigulas and Lachavičius, who aided in winning many a game by rendering their vocal or strategical support.

The Nineteen Twenty-Five team made an enviable record; let the future teams beat it and championship will rest with COUNCIL 24.

S. V. Žibas.

WAUKEGAN, ILL.

Waukegano Vyčiai laimėjo nuo Chicago Red Sox, vieno žymesnių tymų Chicagoj. Kuzmickas be galo gražiai metė. Jis davė savo priešams tik penkis kirčius, iš kurių Red Sox neįstengė padaryti daugiau kaip du išbėgimus.

Iš Red Sox tymo Kuzmickas išstraikavo 8, o Vyčių buvo išstraikuotas tik vienas.

WAUKEGAN	R	H	E
Dack, ss	1	1	1
Kaires, 2b	1	1	0
J. Kabarec, 3b	1	2	0
Yuncius, cf	0	0	0
Rules, 1b	1	1	0
Docius, c	0	1	0
Kuzmickas, p	0	0	0
S. Kabarec, lf	0	1	0
Conrad, rf	1	2	0

5 9 1

RED SOX	R	H	E
Kliene, 2b	1	1	0
Smith, ss	1	1	0
Geis, 3b	0	0	1
Collins, 1b	0	2	0
Morris, rf	0	0	0
Edmunds, cf	0	1	0
Pettke, lf	0	0	0
Joshy, c	0	0	1
Vince, p	0	0	0
Kowitz, 1b	0	0	0

2 5 2

2-base kirčiai: Collins. Strike outs: Vince, 1; Kuzmickas, 8. Base on balls: Kuzmickas, 3.

Al. M.

* * *

CAMBRIDGE, MASS.

Rūp. 23 d. "Palangoje" įvyko mūsų parapijos milžiniškas piknikas, kuriame L. Vyčių 18-tos kuopos baseball ratelis žaidė su Lawrence baseball rateliu. Nors tik pusę žaidimo galėjo lošti, nes bėles pametė, vienok Cambridge ratelis laimėjo: 15 prieš 3. Pasirodo, kad mūsų ratelis daug gali. Valio, L. Vyčių 18-tos kp. baseball ratelis!

Rūp. 26 d. mūsų baseballininkai turėjo žaisti su L. Vyčių 17-tos kp. baseball rateliu, bet pastarieji nuskirtoje vietoje (Cambridge Field) nepasirodė. Gal pabijojo, kad jiems taip neatsitiktų, kaip kad Lawrencečiams.

Rūp. 28 d. žaista su kitataučiais—Somerville Wanderers. Ir šį kartą mūsų šiek tiek laimėjo, 6—4.

Rūp. 29 d. vėl grūmtasi su kitataučiais—Crescents. Žaidimas buvo labai įtemptas—ir pralaimėta. Vis viena mūsų sportininkams priklauso garbė ir kuopos padėka už kėlimą L. Vyčių ir lietuvių vardo kitataučių tarpe.

Linkėtina, kad baseball ratelis mūsų kuopoje neišnyktų, bet visados bujotų. Giružė.

WESTVILLE, ILL.

Atvykusiems į Westville, Ill., rugsėjo 6 ir 7 dd. pasisvečiuoti L. Vyčių 5-tos kp. (North Side, Chicago) svaidininkams nekaip pavyko. Mat, iš trijų žaidimų, turėtų su Westville L. Vyčių 85 kp. sportininkais, du žaidimu pralaimėjo. Rezultatai: I—Westville—7, North Side—2; II—North Side—12, Westville—6; III—Westville—12, North Side—5.

Plačiau apie North Sidiečių atsilankymą Westville, Ill., žiūr. korespondencijų skyriuje.

* * *

SPRINGFIELD, ILL.

Labor Day atostogoms į Springfieldą buvo atvykę L. Vyčių 4-tos kp. (Dievo Apveizdos parapijos, Chicago) baseball ratelis. Rugsėjo 6 ir 7 dd. turėta žaidimas su vietine L. Vyčių 48-tos kuopos baseballininkais. Deja, Springfieldiečiams nepavyko. Abu žaidimu laimėjo Chicagoiečiai: pirmą—5 prieš 2 ir antrą—7 prieš 5.

* * *

TARPVALSTYBINĖS RUNGTYNĖS.

Paskutinių tarpvalstybinių rungtynių vaisiai: Francija—Šveicarija 75:57; Francija—Anglija 59:53; Olandija—Belgija 66:57 ir trijų valstybių moterų rungtynės užsibaigė Anglijos laimėjimu 56 tašk., antroji vietoj Čekoslovakija su 26 tašk. ir trečioji vietoj Kanada su 23 tašk.

* * *

CZECH ATHLETES ARE WELL ORGANIZED.

All over the Republic there exists a network of athletic societies; perhaps no other country, for its size, is so well organized in this way as Czecho-Slovakia. The older of these are the Sokols, or Hawks, which existing primarily to promote interest in athletics for the youth of both sexes, have gradually come under anti-clerical influence.

To offset this the Catholics founded the Orels, or Eagles, which among Catholic youth answer the purpose of the Sokols amongst the non-Catholics. And these Catholic organizations are on the increase. The membership runs into tens of thousands, and frequently the

branches meet for really smart gymnastic displays.

Shortly before his recall to Rome the Nuncio, Msgr. Marmaggi, accepted the honorary presidency of one of these great athletic meetings. His excellency first of all celebrated Mass at an open-air altar, and then gave an inspiring address to the thousands of young gymnasts.

* * *

MODERN DANCING TENDS TO VULGARITY.

American ballrooms have lost the character and grace of manner formerly given to them by old style dances, according to John F. Box of Cleveland, O., a director of the American Society of Teachers of Dancing, which opened its annual convention here this week.

"Dancing is an expression of the inner self," Mr. Box told reporters, "the tendency of modern dancing is toward more active expression, even to points of vulgarity."

The dancing master deplored the rapid evolution of dancing and expressed the hope that the ancient square dances will again come into their own. In this connection, he complimented highly the stand recently taken by Henry Ford, who longed for the return of the old style dances. The automobile manufacturer, Mr. Box said, will be a "potential influence in the future of American dancing."

* * *

ROUNDERS.

A game played by two parties or sides on a piece of ground marked off into a square or circle, with stations for a batter and bowler, and five bases or stopping-places at equal distances from each other and the batter's station. The object of the batter is to strike the ball as far as possible away with a short bat held in one hand, so as to be able to make complete circuit of the ground, passing through each goal, or as far as any one of the goals before the ball is returned by one of the fielders. A complete circuit of the ground made at once counts a run. The batter is out if the ball, after being hit by him, is caught by one of the fielders, or if he is struck by the ball thrown by a fielder while running between any of the goals.

Kas Girdėti

LIETUVOJE.

Radio stotis Kaune jau baigiama. Sulig firmos atstovų pareiškimu, visi smulkūs trūkumai iki rugsėjo 15 d. bus gálutinau pašalinti ir nuo tos dienos stotis pradės normaliai veikti.

Universitete. Naujam semestruui Universiteto kanceliarijoj gauta iš naujai stojančių studentų 300 prašymų. Manoma, kad ši semestrą universitetą lankys apie 2,500 asmenų.

Nuo rugsėjo 1 d. pradeda eiti pareigas naujai išrinktas rektorius prof. Avižonis.

"Lietuvos Žinios" sumelavo. Neseniai "Lietuvos Žinios" paskelbė, kad esą Vidaus Reikalų Ministerijos įsakymu yra uždrausta įvežti ir platinti Lietuvoje Amerikos laikraštį "Tėvyne." Sužinota, kad ši žinia neatitinka tikrovės. Už tokį šmeižtą V. R. Ministerija patraukė "Lietuvos Žinias" atsakomybėn.

Lietuvos-Lenkijos derybos nutrūko. Pirmą rugsėjo mėn. dieną prasidėjusios Lietuvos-Lenkijos derybos miško plukdymui Nemunu sutvarkyti nutrūko. Lenkai spyrėsi

del konsulato įsteigimo Klaipėdoje. Su tuo nesutiko Lietuvos delegacija. Delegacijos pirmininkas ir ekspertai sugrįžo Kaunan.

Rinkliava Vilniui vaduoti. Nuo rugsėjo 1 iki lapkričio 1 d. Šaulių Sąjunga ruošia rinkliavą Vilniaus vadavimo akcijai stiprinti. Visur bus sudaryti rinkliavos komitetai iš vietos organizacijų. Paaukojusiems bus teikiama tam tikra dovana, primenanti Vilniaus vadavimo reikalą.

Lietuvos prekyba su užsieniu. Liepos mėn. Lietuvos išvežimas siekė 19 milijonų litų, o įvežimas—22,800,000 lt. Per pirmus septynis mėnesius apyvarta buvo lygi 279,600,000 litų, iš jų eksportui tenka 131,200,000 litų ir importui—148,400,000 litų. Palyginus su praeitų metų septynių mėnesių prekybos apyvarta, šiemet ji padidėjo 8,200,000 lt.

Paskaitos apie Lietuvą. Pernai Lietuvoj ir Pabaltijyž važinėjęs anglų majoras Ruteris ir vėliau išleidęs didelę knygą apie sakomus kraštus, dabar pradės kelionę po Angliją su paskaitomis apie Lietuvą ir Pabaltijį. Paskaitas iliustruos šviesos paveikslais ir filmomis.

Ateitininkų koncertas. Rugs. 13 d. vakare Valstybiniam teatre koncertavo ateitininkų chorai. Pradėjo programą ir ją baigė bendras ateitininkų jungtinis choras, p. Vaičiūno vedamas, tautos ir ateitininkų himnais. Be to, dainavo Mariampolės ateitininkų atskiras choras, p. Kavaliausko vedamas. Klausytojų prisirinko pilni teatro rūmai.

Sidabrinių pinigų pavyzdžius atvežė. Atvykęs Kaunan p. E. Galvanauškas, mūsų įgaliotas ministeris Londone, parvežė Anglų karališkųjų rūmų pagamintus mūsų sidabro pinigų pavyzdžius po 1, 2 ir 5 litus. Finansų ministeris tuos pavyzdžius patvirtino, apie ką jau telegrafu pranešta karališkiems monetų rūmams. Einant sutartimi, pusė visų užsakytų sidabro pinigų Kaune bus gauta dar šiais metais lapkričio mėn.

Atvyko. Šiomis dienomis atvyko Kaunan žinomas prancūzų rašytojas ir žurnalistas Jonas Palissier, senas lietuvių tautinio atgimimo ir kovų už nepriklausomybę draugas. Ponas Palissier be mūsų nuolatinių straipsnių įvairiuose laikraščiuose, yra parašęs specialę knygą apie mūsų tautinį atgimimą. Mūsų kovų už Klaipėdą metu jis pakėlė kampaniją prancūzų spaudoje už Klaipėdos perdavimą Lietuvai ir žymiai palenkė prancūzų visuomenės nuomonę mūsų naudai.

Gen. Žukausko dovana kaimo jaunimui. Mūsų kariuomenės vadas gener. S. Žukauskas, gyvai susidomėjęs ruošiamomis Alytuje rugpjūčio mėn. 30 d. per Dzūkų pavasarininkų kongresą pirmomis dar visoje Lietuvoje ūkininkų arklių lenktynėmis, maloniai paskyrė du savo vardo brangių prizų su žetonais dviem pirmiesiems laimėtojams. Gen. Žukauskas mano, kad tokių lenktynių ruošimas be galo svarbus, sveikintinas ir remtinas dalykas, nes tuo būdu geriausiai galima išugdyti ir kelti kaimo jaunime savo žirgelių pamylėjimą ir rūpinimosi jų auginimu, o taip pat ir to jaunimo miklumu ir kariškąją dvasią.

Kas Jaunimo Veikiama

GARY, IND. Atletai pelnė. Rugs. 16 d. L. Vyčių 82 kp. atletai Šv. Kazimiero parap. kieme surengė pikniką. Žmonių nemaža atsilankė, ypač daug jaunimo. Kuone visa Vyčių kuopa darbavosi piknike, bet daugiausia atletai. Gražu buvo matyti mergaites, remiančias savo atletus darbu. Pats piknikas buvo gyvas, gražiai tvarkomas. Jaunimas, matyt, jau gerai sugeba tokias mažas pramogas surengti. Pelnė padaryta virš \$70, kurie skiriami svaidininkams ir kitiems atletams reikmenų įtaisymui.

Vytės. Mergaitės taip pat turi savo atlečių ratelį. Jis gyvuoja jau kelinti metai. Dabar jos gelbsti vyrų rateliui; o šį sustiprinus, tai jos su savo rateliu vėl viešai pasirodys.

Darbuotoją sužeidė. Rugs. 19 d. mūsų pasišventusi darbuotoja Ant. Pazėra, su p. Sucėnu važiuojant motorciklu iš darbo namo, užgavo automobilius, kuriuo važiuo dvimoteri. Pp. Pazėra ir Sucėnas važiuo 6th Ave. bulvaru, o automobilis nesustojo prie bulvaro. Aiški automobilisčių kaltė. Abu dabar negali dirbti. Visi čionai linki jiedviem greitai pasveikti.

Išleistuvės. Rugs. 19 d. L. Vyčių 82 kp. surengė išleistuves p. Vandai Kalinauskaitei, žymiai ir pasišventusiai šios kolonijos darbuotojai, ypač jaunimo tarpe. Ji įstojo Šv. Kazimiero seserų vienuolynan. Į išleistuves susirinko gražus jaunimo būrelis. Prieš ir po vakariene susirinkusieji pašoko. Per vakarienę atskiriančiai darbuotojai kiekvienas kortele išreiškė savo linkėjimus.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE.

D-ras Basanavičius serga. Mūsų nenulstamas veikėjas, dabar gyvenęs Vilniaus krašte, d-ras Basanavičius, apsirgo rože. Liga praeina lengva forma.

Atpigo zlotas. Pastebėta, kad Vilniuj labai atpigo lenkų pinigai. Laisvojoj pirklyboj žydai duoda už viena dolerį net iki 6 ir 7 auksinų (zlotų). Normalus dolerio kursas buvo 5,20 zl.

Suėmė lietuvius mokytojus nežinia kodel. "Vilniaus Aidas" praneša, kad Vilniuj del nežinomų priežasčių suminti lietuviai mokyti. Vitkauskas ir p. Palevičius.

KITUR.

Nenusiminė. Pragarsėjęs keliauninkas į šiaurės ašigalį Amudzenas mano ateinančią vasarą vėl mėginti aeroplanais siekti ašigalį. Reikalinga suma pinigų jau surinkta.

Užsimušė Latvijos ministeris. Rugs. 22 d. vėlu vakarą Rygoje buvo gauta liūdna žinia, kad automobilis, kuriuo važiuo Latvijos užsienių reikalų ministeris Meierovicis, įkritęs į duobę ir apsivertęs. Katastrofoje ministeris buvęs mirtinai sužeistas ir tuoj miręs.

Nevedusieji gaus mažesnes algas. Iš Londono pranešama, kad Anglų vyriausybė išleidusi įsakymą, kuriuo visi nevedusieji valdininkai, nuo 25 metų amžiaus, gausią 25% mažesnę atlyginimą, negu vedusieji tos pat kategorijos valdininkai.

Milžinas zeppelinas sudužo ore. Rugs. 3 d. milžiniškas Suv. Valstybių karo zeppelinas Shenandoah, skridamas į vakarus nuo Lakehurst, N. J., pateko į perkūnijos audrą ir liko sulaužytas. Žuvo keturiolika lakūnų; tuzinas kitų sužeista; keliolika išliko tik su mažais sudužimais.

Apsistojo tėvynėje. Paulius Misiūnas, darbuotojas ir gausiomis aukomis rėmėjas tautos ir Bažnyčios reikalų, savo draugams Gary iš tėvynės atrašė laišką. Matyt, kad negrįš pas mus iš savo tėvynės. Jis ketina apsigyventi Lietuvoj. **Tišku-tašku.**

HOMESTEAD, PA. Išvažiavimas. Šių metų rugs. 16 d. L. Vyčių 11 kp. turėjo išvažiavimą automobiliais. Išvažiavimas įvyko į Walker's Beach, apie 60 mylių nuo Homesteado. Vieta visiems labai patiko ir visi jautėsi smagiai. Vieni ilsėjosi po medžių pavėsiu, kiti maudėsi ir irstėsi, tretį žaidimus žaidė, o dar kiti paveikslus traukė.

Prie pietų sėsta didžiu noru, nes tyras oras ir pasi-mankštinimas sukėlė didelio apetito. Po skanių pietų, surengtų mūsų gabių vyčių šeimininkų, sekė dainos ir šiaipjau pasilinksminimas. Besilinksminant tikram lietuviškam būrelyje, nė nepastebėta, kaip diena prabėgo.

Už šio išvažiavimo pasisekimą daugiausia padėkos tenka A. Bardzilauskiui, J. Bulevičiui ir P. Petraičiui.

Mėnesinis susirinkimas. Rugs. 23 d. L. Vyčių 11 kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Vienbalsiai buvo nutarta per "Labor Day" turėti "Corn Roast." Tai antras smagus išvažiavimas! Taip pat buvo išrinkta darbininkai piknikui, kuriame bus ir "Beauty Contest."

Susirinkime atsilankė apščiai svečių. Buvo net iš tolimos Chicago, Ill., ir Youngstown, Ohio. Iš Chicago

(West Pullman) atsilankė vyte I. Lukošiuūtė. Jinai sveikino mūsų kuopą ir linkėjo jai gerų sėkmių. Vietinė kuopa įprašė p-lę Lukošiuūtę pasveikinti ir įduoti nuoširdžių linkėjimų West Pullmano L. Vyčių 35 kuopai.

Taip pat kalbėjo du darbštūs vyčiai iš Youngstown: L. Vyčių kuopos pirmininkas V. Pajaujis ir P. Bukanas. Jiedu atsilankė pasitarti šios apylinkės (Homestead, Cleveland ir Youngstown) vyčių apskrįčio suorganizavimo reikalu. Puikus projektas! Ilgainiui manoma tas projektas įvykdyti ir sutverti tvirtas apskritis.

Piknikas. Rugp. 30 d. įvyko L. Vyčių 11 kp. metinis piknikas. Viskas pavyko kopuikiausiai. Tikimasi ir pelno nemaža liks. Šiuo atvėju nuopelnas priklauso darbdėčiams p-lėms—Mortai Petraičiūtei ir Veronikai Kazdžioniūtei.

Koresp.

L. VYČIŲ N. Y. IR N. J. 36-tas APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS įvyko rugpiūčio 16, 1925, Hautmann Hall, Harrison, N. J.

Vice-pirmininkas P. Mikšis pradėjo sesijas malda. Toliau buvo perskaityta ir priimta dienotvarkė. Į mandatų ir įnešimų komisiją buvo išrinkta: J. Spranaitis, A. Visminas ir Ona Tamošaitė. Tvarkdarys—P. Stasilionis. Reporteris—J. Kulikaitis. Svečiam buvo suteikta sprendžiamas balsas. Toliau sekė protokolo skaitymas. Protokolas su menka pataisa liko priimtas. Mandatų komisija iššaukė delegatų ir svečių vardus. Suvažiavime dalyvavo:

12-tos kp., New York: O. Tamošaitė ir J. Navikas.

29-tos kp., Newark, N. J.: J. Gvazdaitis, C. Kukiūtė, A. Kukis, A. Šlapelis, K. Čibirka, K. Jonikaitis ir J. Pranauskas.

52-tos kp., Elizabeth, N. J.: M. Vansevičiūtė, J. Vitkauskas, V. Stučka, M. Grinčiūtė, A. Visminas, V. Pūkevičius, J. Šilingas, Teklė Plukiūtė, S. Noakiūtė, O. Dalidoniūtė ir A. Petravičiūtė.

61-mos kp., Paterson, N. J.: M. Kulikaitienė, M. Sasnauskūtė, C. Balionis, J. Spranaitis, T. Rimas ir V. Gudaitis.

90-tos kp., Harrison, N. J.: P. Stasilionis, P. Karnila ir J. Stasilionis.

110-tos kp., Maspeth, N. Y.: M. Laukaitė ir B. Rosenbergas.

113-tos kp., Linden, N. J.: A. Lauraičiūtė, J. Varnauskas, P. Mikšis, A. Krutulis ir L. Krutuliūtė.

Svečiai: A. Stanišauskas iš New Yorko, J. Čizas iš Maspeth, N. Y., M. Kaspariūtė, B. Lasčiūtė, O. Karužiūtė, V. Barauskiūtė, M. Čiplevičiūtė ir A. Daunoras iš Harrison, N. J.

Apskr. Valdybos raportas. Pirmininko nebuvo—nebuvo ir jo raportas. Vice-pirm. išdavė trumpą raportą, kurį delegatai užgyrė. Raštininkas taip pat pasakė, kad atlikęs savo priedermes sąžiningai. Raportas priimtas. Iždininko raportas: Išlaidų—\$14.96 delegatui lėšos į L. Vyčių seimą, \$8.00 už Apskr. pikniko apgarsinimus, \$2.00 už plakatus ir \$5.00 už salę. Viso \$29.96. Įeigų: \$20.22 nuo Apskrities koncerto. Dabar izde randasi \$51.90. Raportas buvo priimtas.

Seimo delegato raportas. J. Tamošaitis išdavė raportą. Jis nuosekliai aptasakojo visus seimo įvykius ir nutarimus. Raportas liko priimtas.

Apskr. choro raportas. A. Šlapelis raportavo, kad choras dar nėra sudarytas. Apskr. piknike dalyvavo tik atskiri chorai—Lindeno, N. J., Vyčių choras ir Elizabetho, N. J., Šv. Petro ir Pauliaus parapijinis choras. Ateityje bus stengiamasi sudaryti Apskrities choras ir jis palaikyti. Raportas priimtas.

Apskr. vadų raportas. J. Tamošaitis pranešė, kad vadai turėjo vieną posėdį. Sustatė veikimo programą seimo delegatui. Buvo kalbėta apie rengiamąją Lietuvų Dieną, kurios sumanymą Apskritys užgyrė. Raportas priimtas.

Sporto direktoriaus raportas nebuvo, nes P. Šlapikas, sporto direktorius, į suvažiavimą neatvyko.

Apskr. pikniko raportas. I. Kulikaitis pranešė, kad komisija laikė posėdį Harrisone, N. J., kame išsirinko valdybą, būtent: pirm.—P. Mikšis, rašt.—I. Kulikaitis. Raštininkas parašė laiškus visiems chorams. Harrisono ir Brooklyno chorai į pakvietimą neatsakė. Skelbimai buvo padaryti tik 3 savaites prieš pikniką. "Garsas" suvėlino juos atspausdinti. Tikietų New Yorkas pardavė tik vieną, o Lindenas, N. J., nė vieno. J. Vaitekūnas pranešė, kad jis buvo išrinktas pardavinėti užkandžius. Įeigų tegavo \$29. Jisai manė, kad visi kiti komisijos nariai viską atliko, todėl mažai kuo ir tesirūpino. P. Mikšis pranešė, kad galutinio raporto komisija dar nespėjo pagaminti. Apskritai imant, įeigų buvo apie \$140, o išlaidų—\$142. I. Kulikaitis įnešė, kad komisija pridutų pilną ir legalų raportą kitam suvažiavimui. Sumanymas buvo parentas.

Sporto klausimas. Buvo sudaryta Apskrities Mergaičių Sporto komisija iš šių narių: M. Vansevičiūtės, M. Barauskiūtės ir C. Valonaitės. Savo raportą jos pasiketino išduoti kitame suvažiavime. Vyrų sporto reikalai palikti po senovės.

Pašelpo klausimą suvažiavimas atidėjo ligi bus gauta tuo reikalu Centro atsišaukimas ir nurodymai.

Kuopų raportai taip pat liko atidėti.

Nauji sumanymai ir nutarimai:

1. Jei kuopose randasi neištikimų narių, tai juos reikia iširti ir netinkamus prašalinti iš organizacijos.

2. Sėkmingesnei Apskrities darbuotei sudaryti Apskrities veikimo komisiją, kurios vyriausiu uždaviniu būtų nustatyti Apskrities suvažiavimui dienotvarkę ir rengti Apskrities naudai įvairias pramogas: vaidinimus, balius, išvažiavimus ir t.t. Komisija renkama iš 5 narių. Į ją išrinkta: P. Šlapikas, A. Okiūtė, A. Visminas, J. Spranaitis ir Teklė Plukiūtė.

3. Paraginti Centrą greičiau parūpinti ženklelių, kad jau galima būtų juos platinti kuopose.

4. Pereitame suvažiavime išrinktiems delegatams P. Šlapikui ir I. Kulikaičiui, susitarus su kitomis katalikiškomis organizacijomis, pavesti atlikti prirengiamuosius darbus Lietuvų Dienai įvykdyti.

5. Sutverti iš trijų narių literatinę komisiją, kuri taisyti visų kuopų narių raštus bei korespondencijas ir pasiųsti į "Vytiš." Taip pat ši komisija parinks temas ir kvies kuopas į debatus. Į šią komisiją išrinkta: I. Kulikaitis, M. Vansevičiūtė ir J. Tamošaitis.

6. Pavesta Apskrities raštininkui pasiųsti P. Šlapikui laišką ir sužinoti dėl vėliavų, kurios priklauso ir reikia gražinti Harrisoniečiams.

7. Del mokimosi aplinkybių įteikta Apskrities raštininko J. Tamošaičio rezignacija priimta. Į jo vietą liko išrinkta M. Vansevičiūtė.

Kitas suvažiavimas nutarta laikyti Elizabeth, N. J. Diena ir vieta pavesta nuskirti Apskrities Valdybai.

Suvažiavimas baigtas malda.

J. P. Tamošaitis, apskr. ex-rašt.

WORCESTER, MASS. Išleistuvės. Š. m. rugp. 27-tą d. Šv. Kazimiero parap. mokyklos svetainėje Lietuvos Vyčių 26-ta kuopa savo narei Elenai Stoškiūtei surengė išleistuvių vakarėlį. Šis vakarėlis buvo rengtas sykiu su Marijos Vaikelių draugija, kurios narės Marcelė Veniukė ir Elena Stoškiūtė stoja į Šv. Kazimiero vienuolyną, Chicago, Ill. Į šią pramogą atsilankė abiejų draugijų nariai ir kandidačių tėvai bei artimesnieji giminės.

P. Jonas Zakaras, L. Vyčių 26-tos kuopos pirm., pradėjo vakarėlį trumpa prakalba ir pakvietė gerb. kun. K. Vasį, vietos kleboną, toliau vesti vakaro programą. Kalbėjo gerb. kun. K. Vasys, gerb. kun. Julius Čaplikas, Aušros Vartų parap. klebonas, adv. St. Vaškelevičius, p-lė J. Leonaitė, p. K. Lekeckas ir Mrs. R. Rebboli. Varg. J. Žemaitaitis, V. Ginkus ir V. Sviderskis dainavo trio "Leiskit į tėvynę." Taip pat dainavo p-lės O. Žemaitaičiūtė ir Naškaičiūtė. Joms akompanavo p-lė M. Lekekiūtė. Laike pertraukos vietos L. Vyčių kp. orkestros muzika verste vertė visus pašokti.

Programai baigiantis p-lė O. Listaitė, Marijos Vaikelių dr-jos pirm., ir A. Mačiulūtė suteikė dovanas: p-lei Veniukei paveikslą ir p-lei E. Stoškiūtei sidabro. Jonas P. Vaitkus taip pat kalbėjo ir suteikė dovaną nuo L. Vyčių kuopos narei Elenai Stoškiūtei. Kandidatė M. Veniukė jausmingai išreiškė padėkos žodžius ir sakė, kad visados atmins susirinkusių nuoširdumą. Kandidatė Elena Stoškiūtė dėkojo visiems ir priminė, kad jina jaučiasi neužsitarnavus tų dovanų ir galinti už jas atlyginti tikta savo maldomis. Gerb. kun. K. Vasys baigė programą linkėjimais kandidatėms.

P-lė M. Veniukė daug pasidaravo Bažnyčios ir tautos reikalams. Jinai buvo pavyzdinga ir labai darbšti. P-lė Elena Stoškiūtė paliko gražią atmintį. Tie, kurie ją arčiau pažino, stebėdavosi jos sielos prakilnumu ir pasiryžimu atsiekti savo gyvenimo tikslą, kurį nuo mažens buvo užsibrėžusi.

Nors gaila, kad netenka darbščių kuopos narių, bet, iš antros pusės, reikia džiaugtis, kad mūsų tarpe yra tokių, kurie yra verti būti pašauktais į prakilnesnį gyvenimą.

Korespondentas.

WESTVILLE, ILL. Š. m. rugsėjo 6 d. vietinės L. Vyčių 85 kp. baseball parke įvyko smarkios rungtynės. Grūmėsi namiškiai su 5 kp. svaidininkais iš Chicago. Pastarieji, po kelionės išvargę, žaidė be ūpo—na, ir Westvillečiai juos sulamdė, 2—7.

Rugsėjo 7 d. (Labor Day) įvyko 2-ras šių dviejų smarkiųjų tųjų susirėmimas. Mūsiškiai, pamatę, kad Chicagiečiai ima viršų, susinervavo, o tuo tarpu svečiai, naudodamiesi proga, mūsiškius supliekė 6—12. Kadangi buvo "double header," tai šį kartą 3-čiame žaidime mūsiškiai pasidrausino ir po smarkios kovos laimėjo, 5—12.

Ne pro šalį bus paminėti, kad 5 kp. (North Side) Chicagos Vyčių lygoje stovi pirmutinėje vietoje, gi mūsiškių 85 kp. iš 15 žaidimų su artimais miesteliais pralaimėjo vos 4 kartus. Tad šių dviejų tųjų susirėmimas buvo vienas smarkiausių šio sezono žaidimų. Nors mūsiškiai visi smarkiai žaidė, bet ir svečiai gerai pasirodė, ypač P. Beržas, kurs atsižymėjo kaip geriausias metikas, J. Beržas (catcher), Kalainis (3rd base), Drazdas (left field) ir Kaminskas (1st base). Al. Manstavas buvo teisėjas.

Turiu pažymėti, kad laike visų 3-jų žaidimų baseballininkai parodė tikrą sporto dvasią. Tai yra labai malonus reiškinys vyčių tarpe. Nors vieni buvo laimėtojai, bet ir tiems tenka garbės, kurie yra geri pralaimėtojai. Po žaidimų visi su savo oponentais sveikinosi—vieni linksmi išlaimėje, kiti irgi drąsūs, nes jie buvo "good losers." Bravo L. V. 5-tai ir 85-tai kp. tймams!

Tą patį vakarą vietinė vyčių kp. surengė svečiams pagerbimo puotą. Jaunimo dalyvavo koks šimtas. Šio vakaro įspūdžius surašyti užimtų daug vietos; tik tiek paminėsiu, kad šis Chicagiečių atsilankymas mūsų kuopoje atnaujino energiją. Ateinantį metą manome Chicagoje vėl taip gražiai susieiti.

Sportas.

—0—

Kas Klausia-Tas Neklysta

(QUESTION BOX)

Question 1. I am a Catholic young man wishing to belong to K of L; however, my mother is Lithuanian, but my father is of another nationality, may I belong to K of L?

Answer. Yes.

Ques. 2. Please inform me whether the name K of L was changed at the last convention?

Ans. No.

Ques. 3. Where may I obtain information about the sick benefit section of K of L organization?

Frank V.—as.

Ans. Apply to the supreme secretary—Mr. F. Savickas, 4736 S. Wood Street, Chicago, Ill.

Ques. 4. What kind of uniforms should girls wear in playing basket-ball?

A. L., Waterbury, Conn.

Ans. There is no mention in K of L by-laws concerning such uniforms. But seemingly the proper uniform would be: black bloomers, and middy blouse with black letters K of L.

Ques. 5. Who represents the Lithuanian government in U. S.?

P. Smitas.

Ans. Hon. Kazys Bizauskas, Washington, D. C.

Ques. 6. Ar Lietuvai yra naudingiau tobulinti žemės ūkį. ar imtis pramonės?

J. V.

Ans. Geriau tobulinti tas, kas yra ir prie ko visa šalis yra linkusi; juoba, kad kaimyninės valstybės, kaip Vokietija, Estija ir kitos, turi aukštai pastatytą pramonę, su kuria Lietuvai konkuruoti būtų sunkoka. Bet Lietuvoje reikėtų būtinai vystyti tas pramonės šakas, kurioms žalos medžiagos Lietuvoje yra labai daug, pavyzdžiui, medžio, odos ir linų išdirbiniai.

Ques. 7. What is the purpose of K of L organization?

O. Z.

Ans. To unite Lithuanian Catholic youth in order: a) to propagate love for their nation and appreciation for their own language and literature; b) to accustom its members to a moral Christian life, and protect them from dangers regarding religion and morality; c) to foster the ideas of becoming better citizens of U. S.

Ques. 8. Ar Lietuvos valdžia neklysta baudama tuos laikraščius, kurie rašo prieš ją?

J. V.

Ans. Ten, kame šalis yra pilnai susitvarkiusi, nieko nekenkia kritikuoti valdžią, nes tuo nieks nesumažins jos autoriteto—piliečiai, kritikuodami valdžią, drauge moka ją gerbti. Kame tokio pilietinio susipratimo nėra, ten kelti žmonėse nepasitikėjimo vyriausybe, reiškia vesti kraštą į netvarką, kas be galo pavojinga kiekvienai neįsigyvenusiai valstybei.

Ques. 9. What noted foreigners helped America for its fight for independence?

Marcelle A.

Ans. Lafayette from France, Kasciuška from Lithuania, Baron Steuben from Prussia, De Kalb from Bavaria, Barry, Mylan, Montgomery and others from Ireland, Pulaski from Poland.

Ques. 10. What form or order should be followed in introducing one person to another?

J. M.—as.

Ans. Persons of celebrity should have introductions made to them. Men should always be introduced to women, the younger to an older person, and unmarried persons to the married. Persons at an entertainment are introduced to the guest of the occasion.

Women and men on being introduced may shake hands, but it is not good form. A polite bow, a smile, and friendly recognition is more correct.

—0—

KNYGŲ PASAULIS

Amerika ir Amerikos lietuviai. Su 167 paveikslais. Parašė Kazys Gineitis. Autoriaus leidinys. Kaunas 1925 m. 325 pusl. Kaina \$2.00 (nepažymėta).

Veik trečdalis mūsų tautos gyvena Amerikoje, o vienok daug kas Lietuvoje nepajėgia suprasti Amerikos lietuvių gyvenimo ir savotiškos jų psichologijos. Tas dažnai skaudžiai atsiliepia į Lietuvos ir Amerikos lietuvių tarpusavio santykius. Bet kad pažinus lietuvius amerikiečius, būtinai reikia pažinti ir Amerikos kultūrą, kuri yra padariusi į juos didelės įtakos.

Vyriausias šios knygos tikslas, autoriaus žodžiais betariant,—"parodyti Europos lietuviams, kas per šalis yra ta Amerika, į kurią išvažiavo tiek daug mūsiškių."

Knygos turinys interesingas. Kalba gyva ir vaizdi. Išleidimas švarus, daras gero įspūdžio. Ši knyga yra rekomenduotina pasiskaityti ne tik Europos lietuviams, bet ir amerikiečiams.

M. B.